

DEĞER

AYLIK KÜLTÜR VE YAŞAM DERGİSİ

15 Temmuz **06**

Röportaj **14**

Türkiye Yüzyılı **54**

**Hıyanet Gecesi
Üzerine**

15 Temmuz Gazisi
Orhan Hikmet Azizoğlu

Kutsal Bilgelik:
Ayasofya

Ceza ve Tevkifevleri
Genel Müdürlüğü Yayınıdır

[f cte.adalet.gov.tr](https://cte.adalet.gov.tr)

[globe cte.adalet.gov.tr](https://cte.adalet.gov.tr)

Ömer
Halisdemir

TÜRKİYE YÜZYILININ KAHRAMANLARI

Bir olan, beraber olan,
vatan uğruna destan yazanlar

Demokratik ve Millî Birlik Günü

DEĞER

115

TEMMUZ 2023

Editörün Notu

Hakan ERDEM
Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

SAHİBİ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adına
Enis Yavuz YILDIRIM
Genel Müdür

YAYIN KURULU

Çelebi YILMAZ
Genel Müdür Yardımcısı
Yayın Kurulu Başkanı

Evren AKBEY
Daire Başkanı

Hüseyin ÖZ
Tetkik Hâkimi

Hakan ERDEM
Yazı İşleri Müdürü ve Editör

YAZARLAR

A. Gül AŞIK DÖNERGÖZ • Abdullah KAYA
Ayşe ÇOLAKOĞLU • Celal CEYLAN
Deniz ÖZYÖRÜK • Dilek DEREBAŞI • Ejder TOPAL
Ferhat ÇELİKİKER • Gamze BOLATCAN
Güldane ÖZBEY • Gülden YARDIMCI
Hatice AYDOĞDU • Hüseyin ÖZTÜRK • İsa TİYEK
M. Recep KOLCU • Mehmet VARNALI
Muhammed Emin GEYLANI
Murat Ali KIRBIYIK • Murat NAMDAR
Nurgül AÇIKGÖZ • Samet YURTTAŞ
Şirin Ceren GÖMLEKSİZ
Ümmü GÖKDEMİR • Yasin YILMAZ

FOTOĞRAFLAR

Cesim ŞEKER • Halil İbrahim GÜNEŞ
Hüseyin ÖZTÜRK

İLETİŞİM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Hacı Bayram Mah. Agah Efendi Caddesi
No:12/1 Altındağ/ANKARA
Değer Dergisi Telefon: (0312) 507 05 67
Değer Dergisi Faks: (0312) 223 43 91
E-posta: ctedeger@gmail.com

Grafik Tasarım

BrainTurk Reklam Tanıtım Tasarım Ofisi

Baskı

Ankara Açık ÇİK Matbaası
İstanbul Yolu 15. km Hava Müzesi Karşısı
Şaşmaz/Ankara
Tel: (0312) 278 76 10
Faks: (0312) 278 25 68

Matbaa - Baskı Şefi

Zafer KARAKAYA

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Basım Tarihi

22/08/2023

cte.adalet.gov.tr

Merhaba,

Değer dergisi, 15 Temmuz'un 7. yıl dönümünde 115. sayısını da "15 Temmuz" temalı olarak yayına hazırladı. Temmuz sayımızda o gecedен bu güne; ihanet gecesinde yaşananları, kahramanlık destanı yazan şehit ve gazilerimizin mücadelelerini, o gecedен sonra verilen mücadeleyle simgeleşen mekân isimlerini, Türkiye'deki 15 Temmuz müzelerini ve 15 Temmuz'da sosyal medyanın rolünü anlatan makaleleri hazırladık.

Türkiye'de ilk kez "15 Temmuz Özel" sayısını hazırlayan dergi niteliği taşıyan Değer, her sene o şanlı destanı yazan 15 Temmuz Gazileriyle röportajlar yapmaya devam ediyor. Bu sayımızda akademisyen, yazar, eğitimci olarak çalışmalarda bulunan Uluslararası Üniversiteler Konseyi Başkanı, UNESCO Kültür Elçisi olarak teklif edilen, Devlet Övünç Madalyası alan ve 15 Temmuz'da gazi olan Orhan Hikmet Azizoğlu ile 15 Temmuz'u konuştuk. Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfında yaptığımız röportajda Azizoğlu, Genelkurmay Başkanlığı önünde yaşadıklarını anlattı. O gece hiçbir karşılık beklemeden hayatını feda eden kahramanlardan bahseden Azizoğlu, "Gazilik ve şehitlik şereflerin en büyüğüdür." dedi.

Değer dergisi yazarlarından Yaşar İnci "Uyanış; Büyük Devlet, Büyük Millet" yazısında 15 Temmuz ile ilgili görüşlerinden bahsetti.

Yazar Gamze Bolatcan "15 Temmuz'da Sosyal Medya" yazısında sosyal medyanın, destanın yazılmasındaki etkisini anlattı.

Yazarlarımızdan Mehmet Varnalı "Hakk'ı Biliriz Hakk'a Yürürüz" adlı makalesinde, 15 Temmuz'da şehit olan Halil Kantarcı'nın duygu dolu hayat hikâyesinden bahsetti.

"Simgeleşen Toplumsal Hafıza Mekânları" başlıklı yazısında Murat Namdar, o karanlık gecede verilen mücadelede bulunulan mekânların değiştirilen isimlerine yer verdi.

"Türkiye'deki 15 Temmuz Müzeleri" yazısında yazarımız Yasin Yılmaz, Türkiye'nin çeşitli illerinde açılan müzelerin özelliklerini anlattı.

Tarihi değerleri ve kahramanlık destanlarını sayfalarına taşımaya devam eden dergimiz, Çanakkale Zaferinden Kurtuluş Savaşına, verdikleri mücadeleyle şehit olmuş sembol isimlere Temmuz sayısında da yer vermeye devam ediyor.

15 Temmuz hain darbe girişiminin 7. yıl dönümünde, cesur yürekleri ile destan yazan şehit ve gazilerimizin aziz hatırasına sahip çıkmak, bu şuuru, bu inancı fert ve millet olarak yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak vatan borcumuzdur. Değer dergisi olarak bu yükümlülüğü yerine getirmeye çalışıyoruz.

Bütün şehit ve gazilerimize rahmet ve minnetle...

DEĞER İÇİNDEKİLER

TEMMUZ • VATANSEVERLİK

BAŞYAZI: 05

"15 Temmuz gecesinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokağa dökülen Türk milletinin gösterdiği cesaret ve kararlılıkla elde edilen bu kutlu zafer, dünyada örneği olmayan bir ruh halini ve demokrasi bilincini ortaya koymaktadır. O gece farklı siyasi görüşlere sahip insanlar, farklı inançlara ve etnik kökenlere mensup bireyler, omuz omuza vererek Türkiye'nin geleceğini ipotek altına almaya çalışanlara karşı bir ve beraber olmuştur."

EDİTÖRDEN: 01

15 Temmuz hain darbe girişiminin 7. yıl dönümünde, cesur yürekleri ile destan yazan şehit ve gazilerimizin aziz hatırasına sahip çıkmak, bu şuuru, bu inancı fert ve millet olarak yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak vatan borcumuzdur. Değer dergisi olarak bu yükümlülüğü yerine getirmeye çalışıyoruz.

Hıyanet Gecesi Üzerine: **06**

15 Temmuz'un 7. Yılı: **10**

Uyanış; Büyük Devlet, Büyük Millet: **12**

RÖPORTAJ: 14

15 Temmuz Gazisi Orhan Hikmet Azizoğlu

Hakk'ı Bilir Hakk'a Yürürüz: **20**

Canım Vatanım: **21**

15 Temmuz'da Sosyal Medya: **22**

Simgeleşen Toplumsal

Hafıza Mekânları: **24**

Türkiye'deki 15 Temmuz Müzeleri: **28**

Var Olmanın Diğer Bir Adı:

Vatanseverlik: **30**

Foto Değer: **32**

14

Röportaj

15 Temmuz Gazisi

Orhan Hikmet Azizoğlu

51

Unutmadık, Aklımızda!

34

Vatan Sevgisi İmandandır

Vatan Sevgisi İmandandır: **34**

Vatan Der Susarım: **38**

Şehit Şenay Aybüke Yalçın Anısına: **40**

Mevzu Vatanı Gerisi Teferruatı: **44**

Tarihin Arka Sokağı: **46**

Geçmişimizden Gelen Birlik: **50**

Unutmadık, Aklımızda!: **51**

İnanmanın Psikolojik Gücü: **52**

Kutsal Bilgelik: Ayasofya: **54**

Depremler, Yangınlar ve
Nice Değişimlerle Ayasofya: **58**

Direnış Karatay: **62**

Siz Neredeyse Derginiz Orada!

Değer Dergimiz Turkcell Dergilik ve Türk Telekom e-dergi uygulamalarında. Bütün operatörlerden dergilik uygulamasını indirerek dergimizi okuyabilir, kaydedebilir, paylaşabilirsiniz.

Merhaba Değerli Okurlar,

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü, Türkiye'nin tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Bu gün, ülkemizin demokrasisine ve bağımsızlığına yönelik büyük bir tehditle karşı karşıya kaldığı, halkın güçlü ve sarsılmaz iradesiyle destan yazdığı bir gündür. 15 Temmuz 2016'da yaşanan hain darbe girişimi, Türk milletinin birlik ve beraberlik ruhunu bir kez daha ortaya koyarak dünyaya örnek olmuştur.

15 Temmuz gecesinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla sokağa çıkan Türk milletinin gösterdiği cesaret ve kararlılıkla elde edilen bu kutlu zafer, dünyada örneği olmayan bir ruh halini ve demokrasi bilincini ortaya koymaktadır. O gece farklı siyasi görüşlere sahip insanlar, farklı inançlara ve etnik kökenlere mensup bireyler, omuz omuza vererek Türkiye'nin geleceğini ipotek altına almaya çalışanlara karşı bir ve beraber olmuştur.

15 Temmuz'un önemi yalnızca o geceyle sınırlı değildir. Bu tarih, demokrasiye olan bağlılığımızı hatırlatmakta ve demokratik değerlere sahip çıkmanın gerekliliğini de vurgulamaktadır. Bu yönüyle 15 Temmuz; bir milletin özgürlük aşkını, demokrasiye olan inancını ve vatan sevgisini ortaya koymuş bir destanın yazıldığı gündür. Türk milletinin demokrasiyle yaşama özgürlüğüne, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığına, ülkemizin huzur ve refahına göz dikenlerin 15 Temmuz gecesinde yapmaya çalıştığı kalkışmayı, yurdun her yerinden sokaklara dökülen kadın erkek, genç yaşlı Türk milletinden milyonların bastırdığı bir destan olarak tarih sayfalarındaki yerini almıştır. Türk halkının azmi ve kararlılığı sayesinde bin yıllık güzel yurdumuz bir işgal girişiminden daha zaferle çıkmasını bilmiştir.

251 vatandaşımızın şehadet şerbetini içtiği, 2196 vatandaşımızın gazi olduğu o gece; Türk milletinin tarih boyunca kanı ve canıyla kazandığı ibretlik kahramanlıklar silsilesine **"15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü"** de eklemiştir.

15 Temmuz işgal girişiminin 7. yılında; demokrasi, bağımsızlık, vatan ve milleti için sokağa çıkan şehitlerimiz aziz hatırasını yaşatacak, onları rahmetle yâd edecek ve Türk milleti olarak yaşadığımız bu hain darbe girişiminin hem gelecek nesiller nezdinde hem de dünya nezdinde asla unutulmaması, unutturulmaması için elimizden geleni yapacağız.

Şehitlerimizin aziz hatıralarına saygı ve minnetle...

Gulden YARDIMCI
Erzurum E Tipi Kapalı CİK,
Infaz ve Koruma Memuru

Hıyanet Gecesi Üzerine

**Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarıdır,
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir.**

**İleri atılıp sellercesine
Göğsünden vurulup tam ercesine
Bir gül bahçesine girercesine
Şu kara toprağa girenlerindir.**

Orhan Şaik GÖKYAY

Tarih kadar eskidir bu coğrafyanın hıyanete uğrayışları. Ne vakit halk, sofrasında huzur bulsa, umut dolsa geleceğe dair bir bozguncu peyda oluverir huzurla yenilen bir lokma ekmeğe kan doğramak için. Bilmezler ki Türk olmanın değerini, önemini. Türkiye gibi bir coğrafyada yaşamamış ki anlasın şehitliğin ne demek olduğunu, tanımadığı bir insan için bile bir lahza düşünmeden canını feda etmeyi. Yabancı bilmez toprağını kaniyle, canıyla hak etmeyi ve bedelini ödemediği hiçbir şeye sahip olamayacağını.

Bu coğrafyanın yağmurunda ıslanmamış ki anımsasın toprak yağmurdan sonra nasıl koker, nasıl pırıl pırıldır gökyüzü. Yahut Karadeniz'in yağmurunu, Ege'nin zeytinini, Akdeniz'in tuzunu, Güneydoğu'nun ikramını, Doğu'nun karlı dağlarını, İç Anadolu'nun alabildiğine uzanan bozkırını, Marmara'nın Osmanlı kokan saraylarını görmemiş ki bu milletin buradan neden vazgeçmeyeceğini idrak etsin. Yahut Kur'an bilmez ki anlasın yüzyıllar öncesinden Fatih'e verilen fetih müjdesini. Tarih bilmez ki Çanakkale'de emaneti Türk'ten almaya yeltenenlerin nasıl bir sona maruz kalıp dönmek üzere bu coğrafyayı terk ettiğini. Kurtuluş Savaşı'nda, Çanakkale Boğazı'ndan günlerce akan kanı ona kimse anlatmamıştır ki bu milletin vatanı için ödeyemeyeceği hiçbir bedelin olmadığını, canını cananını, bütün varını vatanından olmamak için seve seve vereceğini anlasın.

“

Bizim için canını feda eden kahraman şehitler, geride bıraktığınız vatan bize emanettir. Çocuklarımızda yaşayacak adınız ve hatıranız. Hayattaki en kıymetli meziyetin vatanı için yaşamak ve gerekirse gözünü kırpmadan ölmek olduğunu anlatacağız. Emanetiniz emanetimizdir. Ruhunuz şad olsun. Huzurla uyuyun, bu vatan bizim.

Bilmez ki onlar, komşusu açken tok yatmamayı. Başka bir çocuk açtır, evinde ekmek yoktur diye sokakta yemesi için kendi çocuğunun eline ekmek vermemeyi. Çocuğuna küçük gelen kıyafeti, olmaya vermeyi ya da evine gelenin karnını doyumadan göndermemeyi. Bilmez başkası birbirini karşılıksız sevmeyi.

Bir ezandır, bir tarihtir, bir kültürdür bizi bir ve eşit kılan ve sonsuza dek ayrılmamak üzere verilen akittir bu beraberlik.

Bizi bilmeyen bu ülkeyi yok etmek, bu milletin canına kastetmek için her şeyi yapabilir de ya bu ülkeyi bilenler? Türkiye'nin ekmeğini yiyip suyunu içen, dağını, ovasını gezen, küslüklerinin bitimine bayramı vesile kılan, komşusunu yolcu ederken tez dönsün diye arkasından su serpen, memleketten getirdiği tarhanayı komşuyla paylaşan, düğünde, cenazede aynı duygunun sahibi aynı Allah'a inanıp, aynı kitaptan aynı ayetleri okuyup, aynı camide namaz kılan ve ölülerini aynı musallaya koyan, bizdenmiş gibi görünenler nasıl hıyanet eder bu güzelim insanlara?

Tarlada çalışmaktan eli çatlamış, ayağı nasır tutmuş, ülkesini sevmekten gayrı bir şey yapmayan, hayattaki en kutsal şeyin vatan olduğunu bilerek büyümüş ve en büyük günahı vatana ihanet saymış bir millette, milletin alın teriyle alınmış silahı doğrultmak,

milletin alın teriyle verdiği bursla okuyup kalemikle millete zehir kusmak hangi dinde hangi imanda hangi vicdanda hangi ahlakta hangi zamanda ve hangi yerde caizdir?

Köylünün, emekçinin hakkıyla ve emeğiyle okuyup, yaşayıp ülkesini ne idiği ortada, tarihsiz, ahlsız ve vicdansız kan emicilere satmak hainliğin kaçınıcı mertebesidir?

Bir devlet için en büyük utanç ve hayal kırıklığı milletin parasıyla eğittiği, okuttuğu vatandaşının milletine silah doğrultmasıdır. Bir millet için ise en büyük utanç, o kişilerin bunu yaparken gözünü bile kırpmamasıdır. Milletin dışından turnağundan artırıp verdiği paraya layık olmak için elinden geleni yapması gereken bir vatandaş o para ile bir haine dönüşmüşse millet nasıl kahrolmasın? Nasıl dayansın bu acıya?

Bırakın milleti, acaba takvimler bilse 15 Temmuz'da olacakları yine de 14 Temmuz'u 15 Temmuz'a devreder miydi? Analar bilse tek gerçek sevda, bitmeyen düş, umut, haysiyet, onur olan vatana evlatları ihanet edecek, doğururlar mıydı yine de onları? İnsan, ona kimlik verip dünya üzerinde görünür kılmış, Türk olma şerefine layık görmüş, onu gıptayla bakılan benzersiz bir tarihe varis addetmiş, bir karış toprağa can alıp can vermiş, esir olmaksızın ölmeyi yeğlemiş bir milletin ülkesine hıyanet ediyorsa eğer

yaşamayı ne kadar hak eder ki? Bunu o hainlere kol kanat geren ülkeye karşı yapsalardı hala yaşayabilirler miydi? O hainlere barınak olan o ülkeler onları şimdiye dek kaç defa öldürürdü? Eğer bu ülkeden kaçarak hala yaşıyorlarsa kendilerinin vatandaşlıktan atılmasını beklemesinler. Onların zaten artık Türk olmadıklarını, kendi ırkını, ülkesini ayaklar altına alanın bu ülkede yerinin olmadığını bilmeleri gerekir. Eğer yaptıkları hıyanetin sebebi hata olsaydı kaçıp gitmek yerine sonuçlarına katlanır ve bu millettten ömürlerince af dilerlerdi.

Kişinin yüreğinde iman ve ahlak yoksa eğer gideceği yer bellidir. Bu ülke iman olanların omuzlarında yükseldi, imanı olmayanların elinde heba olmaz!

Bir Ölür Bin Diriliriz!

Bu ülkenin Atatürk'ü, Kâzım Karabekir'i, Fevzi Çakmak'ı, Ömer Halisdemir'i, Fethi Sekin'i, Aybüke Yalçın'ı, Nene Hatun'u bitmez. Bir hainin karşısına bin kahraman dikilir. **"Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar; Benim iman dolu göğsüm gibi serhadim var."** demiş Mehmet Akif, 1921'den 2016'yı görürcesine. Namluya siper olan, gözünü kırpmadan kurşunun üzerine yürüyen, hıyanete etten duvar ören bu millet içinden çıkan hainle de dışarıdan fırsat kollayan düşmanla da yıkılmaz.

Hasan Tahsin ve İlk Kurşun

"Savaşalım!" dedi Gazeteci Hasan Tahsin, **"Böylesine sefalet içinde yaşamaktansa ölmek daha şereflidir."** Yunanlıların İzmir'i kendilerinin sandıkları o ilk gün -15 Mayıs 1919- kalabalıkta önlerine dikildi ve ilk kurşunu sıkı bayrağı taşıyan Yunanlıya. Yunan bayrağı yere düştü. Hasan Tahsin feci bir şekilde şehit edildi ama Türk'ün namusunu göklere yükseltti. O ilk kurşun esarete, manda ve himayeye, onursuz bir yaşama sıkılan ilk kurşundu.

Unutmayacak Unutturmayacağız!

Ağacı kesen baltanın sapı ağaçtandır. Belki de ağaca en ağır gelen de budur. Bir toplumu kendisinden olanın yok etmeye kast etmesi toplum için ölümden daha acıdır. Biz, I. Dünya Savaşı'nda ve Kurtuluş Savaşı'nda birçok ülkenin saldırısına uğradık. Şehirlerimizi yaktılar, görmeye göz, duymaya kulak, anlatmaya dil isyan edecek vaziyette, korkunç ve canice bir şekilde insanımızı öldürdüler. Savaşın bize verdiği zarar belki yüz yıllıktı. Çok yara aldık ama emperyalizme karşı verdiğimiz mücadele ile hem kendimize hem de birçok gariban coğrafyaya ilham kaynağı olduk ve yıkılmadık. Bizi yaralayan bizden olanların kurdukları milli mücadele karşıtı direniş örgütleriydi. Zaten bize en fazla zararı da onlar verdi.

15 Temmuz gecesinde, bizde onulmaz yara açan Amerika'nın, İngiltere'nin, Fransa'nın bizim için beslediği nefret duygusu deşildir. Zira atalarının bizden aldığı ders, yaşadıkları mağlubiyet onlarda muhakkak yara açmıştır. Nefretleri, öfkeleri haksızdır ama bizden olanın onların kinini kusmasına yardım etmesi, bizi, ülkeyi satması bizde hiçbir zaman kapanmayacak bir yaranın müsebbibidir. Unutmayacak, affetmeyeceğiz. Her zaman dik ve tedbirli olmamız gerektiğini bileceğiz.

Biz, o hainlerin adını telaffuz dahi etmeyeceğiz. Terör, adının anılmasıyla var olur. Biz onların adını asla ağzımıza almayacak, amaçlarına hizmet etmeyeceğiz. Hak ettikleri gibi silinip gidecek, lanetle, nefretle yok olacaklar.

Bizim için canını feda eden kahraman şehitler, geride bıraktığımız vatan bize emanettir. Çocuklarımızda yaşayacak adınız ve hatıralarınız. Çocuklarımızı, sizin ölümsüz hatıralarınızla büyütecek, hatıranızla besleyeceğiz. Hayattaki en kıymetli meziyet olan vatan için yaşamak ve gerekirse gözünü kırpmadan ölmek olduğunu anlatacağız. **Emanetiniz emanetimizdir. Ruhunuz şad olsun. Huzurla uyuyun, bu vatan bizim.**

İsa TİYEK

Çorlu Yüksek Güvenlikli Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

TÜRKİYE YÜZYILININ
KAHRAMANLARI

15 Temmuz'un 7. Yılı

Cennet vatanımıza ve milli iradeye karşı FETÖ tarafından gerçekleştirilen 15 Temmuz hain darbe girişiminin üzerinden 7 yıl geçti. Ülkemiz, cumhuriyet tarihi boyunca yaklaşık on yıllık periyotlar halinde maruz kaldığı cunta, e-muhtıra, sıkıyönetim ve askeri darbelerden biriyle 15 Temmuz 2016 gecesi maalesef bir kez daha karşılaştı. Milletimizin, İstanbul'da bulunan köprülerde bir hareketlilik yaşandığının, ulusal haber kanallarında son dakika ve alt yazı olarak geçmesiyle haberdar olduğu askeri hareketliliğin ne anlama geldiği çok geçmeden ortaya çıktı. Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım'ın "Askerin içerisinde bir grubun kalkışma girişiminin söz konusu olduğunu..." ifade etmesiyle milletimiz adeta şok oldu. Tam da bu saatlerde F-16'lar tarafından alçak uçuşlar gerçekleştirilmeye başlandı. Yazımızın başında da bahsettiğimiz gibi milletimiz bu tür darbelere tarihimizde sık sık şahitlik ettiği için sonuçlarının da neler getirebileceğini çok iyi biliyordu. Milletin iradesine ipotek konulamazdı. Milli kazanımlarımız kaybedilemez, cennet vatanımız emperyalist güçlerin desteklerini alan kukla yönetimlerin eline bırakılamazdı. Zira bu köklü bir medeniyetin, tırnakları ile kazıyarak elde ettiği tüm kazanımlarının kaybedilmesi ve ülkeyi dönüşü mümkün olmayan bir kaosa, karanlığa ve uçuruma yuvarlamak anlamına geliyordu. İşte bu nokta da bir şeyler yapılması gerekiyordu. Çok geçmeden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, CNN Türk kanalı program sunucusu Hande Fırat aracılığı ile telefon üzerinden ekranlara bağlana-

Türkiye Büyük Millet Meclisi

rak "Milletimizi meydanlara davet ediyorum. Ben milletin gücünün üstünde bu zamana kadar başka bir güç tanımadım." çağrısı tarihi bir dönüm noktası olmakla birlikte bir şeyler yapılmalı ama ne sorusunun da cevabıydı.

Milletimiz cesurca meydanlara çıkararak adeta İstiklâl Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un da dediği gibi "Siper et gövdeni dursun bu hayâsızca akın!" dizesinin vücut bulmuşçasına tankların önünde dimdik durmak suretiyle hainlere geçit vermeyerek, tarihi bir direniş örneği sergilemiştir. Yine Akif'in bir asır evvel ifade ettiği gibi "Asım'ın nesli diyordum ya!

Nesilmiş gerçek; işte çiğnetmedi namusunu, çiğnetmeyecek." dizeleri milletimizin tarihi şuurunun, kutsiyetinin ve ferasetinin yanında dik duruşu tüm takdirlerin üzerindedir. İşte bu tarihi duruş ve milli iradenin kararlığı sayesinde FETÖ üyelerinin hain darbe girişimi 24 saat geçmeden kısa bir süre içerisinde bastırılarak bertaraf edildi. Bu süreçte maalesef milletimizin kalbi olarak da tarif edebileceğimiz, ülkemiz için önemli yerlere sahip bazı bölgeler darbeciler tarafından vuruldu. Bu yazımızda kritik öneme sahip vurulan yerler ile darbe girişimine katıldığı tespit edilen askeri envanterleri sizlere aktarmak istiyorum.

Darbe Girişiminde Kritik Öneme Sahip Vurulan Merkezler

- ▶ Türkiye Büyük Millet Meclisi (İki kez bombalandı.)
- ▶ Cumhurbaşkanlığı Külliyesi
- ▶ Ankara Polis Özel Harekât Merkezi
- ▶ TÜRKSAT Tesisleri
- ▶ Ankara Emniyet Müdürlüğü (12 dakika arayla iki kez vuruldu.)
- ▶ Jandarma Genel Komutanlığının bulunduğu kavşak
- ▶ TRT binası işgal edildi ve korsan bildiri okutturuldu.
- ▶ MİT yerleşkesi helikopterler ile tarandı.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi

TÜRKSAT Tesisleri

Ankara Emniyet Müdürlüğü

TÜRKSAT Tesisleri

Ankara Genelkurmay Binası

Darbe Girişiminde Kullanılan Askeri Envanterler

- 35 adet uçak
- 37 adet helikopter
- 74 adet tank
- 246 adet zırhlı araç
- 4000 adet hafif silah
- Yaklaşık 9000 askeri personel

Yaşar İNCİ
Kayseri 2 No.lu T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

UYANIŞ: Büyük Devlet, Büyük Millet

15 Temmuz 2016'da Türkiye'nin yaşadığı badire dünyadaki hangi ülkenin başına gelse o ülke bu işin planlayıcıları tarafından teslim alınırdı.

Kaos, kargaşa, terör, iç savaş, bölünme, işgal, gizli anlaşmalarla ülkenin geleceğine ipotek... Aklınıza gelebilecek istiklal ve istikbale kast parantezindeki bütün ihtimalleri o üç noktanın öncesine ilave edin. Hainler başarısızlardı, yaşanacak olan hiç kuşkunuz olmasın bunlar olacaktı. Basit bir FETÖ kalkışması değildi 15 Temmuz'da yaşananlar. Pensilvanya'da bulunan terörist ele başı ve avanesi ancak bu işin kullanışlı ve ahmak aparatları olabilir, fazlası değil! Türkiye'nin, istediklerinin aksi istikametinde yol aldığı ve bu yolun sonunda yeniden tam bağımsız, teklif ve iddia sahibi olabileceğini görenler 'dur!' demek istediler ama olmadı.

“ Başaramadılar! Çünkü bu işin içinde muazzam bir ihtiva, muhteşem bir mana, müthiş bir yük saklı: Allah izin vermedi; zira bu millet ve devlet üzerinde bir muradı var! Atlatılan bu büyük badireyi başka türlü izah edemiyorum. İnandığım, sığındığım, iman ettiğim izah bu.

Devletin fevkalade öngörü ve tedbirleri, istihbarat teşkilatının muazzam çalışması, bütün siyasetçilerin darbe teşebbüsüne karşı dimdik duruşu, halkın; ahlak, edep, azim ve liyakati ile bir araya gelince darbeciler emellerine ulaşamadılar. Böyle diyorum, böyle konuşuyorum, böyle biliyorum ama kalbimin aklıma fışıldadığı bir meseleyi de bunların üzerine koyarak izah ediyorum. Başaramadılar! Çünkü bu işin içinde muazzam bir ihtiva, muhteşem bir mana, müthiş bir yük saklı. Allah izin vermedi; zira bu millet ve devlet üzerinde bir muradı var! Atlatılan bu büyük badireyi başka türlü izah edemiyorum. İnandığım, sığındığım, iman ettiğim izah bu. Allah'ın bir muradı var. Belki atalarımızın yaptıkları hatırına belki de torunlarımızın yapacakları hatırına Allah bizi esirgedi o akşam. Allah, bizi bizden bile esirgedi! Toplum içindeki ahlaksızlıklarımıza, edepsizliklerimize, yanlışlarımıza, kardeş olamayışımıza, dökülen taraflarımıza bakmadı Allah ve bizi esirgedi. 252 şehidin canı, binlerce vatanperverin vücudundaki yara izi ile mühürlenmiş, sebebi elbet bir gün anlaşılacak. Bugün için sezilen ama ispatı şimdilik mümkün olmayan bir murâd-ı ilâhî!

Türkiye'nin evlatları hiç olmazsa 15 Temmuz günlerinde kendisinin bile tenhasına çekilip en hakikatlisinden bir muhasebe yapmalı! Derin, yakıcı, sarsıcı, hayata yön ve biçim verici, noksanları tamam edici, tamamları kâmil kılıcı bir muhasebe! Bu muhasebeyi yaparken unutulmaması gereken konu, bu terörist başı ve avanesi bir dini yapı gibi görünmüşlerdi. Tavsiyem odur ki, kendimize mutlak suretle cevaplayacağımız soruları İslam dininin emirleri üzerinden sormalıyız.

“ Rabbim bu asil devleti ve necip milleti seviyor ve bu devlet ve millet eliyle bir şeyler yapmayı murad ediyor. Bize düşen de bu muradın tecellisi için karınca kararınca, azına çoğuna bakmadan bir şeyler yapmak ve Türkiye derdini yeryüzüne deva olasıya içimizde büyütmeştir!

Namazlarınla aran nasıl? Aile efradınla, akrabalarınla, komşularınla Müslümanca bir ilişki içerisinde misin? **“İnananlar kardeştir.”** fetvasına gönül verdin mi, verdinse hal ve hareketlerin bu gönül veriş üzere mi? Ticaretinde dürüst, arkadaşlığında ahlaklı, yol yürüyüşünde doğru musun? Önceliklerin ne sahi? Bu okulu niçin okuyorsun? O evladı niçin büyütüyorsun? O parayı nasıl kazanıyor, ne için harcıyorsun? Yaptığı işin hakkını verenlerden misin savsaklayanlardan mı? Adaletli misin? **“Yalanla iman bir arada durmaz.”** diyorlar sende vaziyet nasıl? Kul hakkından yilandan kaçır gibi kaçabiliyor musun? Gıybet ve dedikodunun amelleri, dostlukları, kalbi yiyip bitirdiğinin farkındasın değil mi? Sorular, sorular, sorular ve cevaplar... Dürüstçe, dosdoğruca, ne ise o cevaplar. Verilip geçilen değil, verilmeden geçilmeyen cevaplar. Dil ile doğruca verildiği vakit hakkı verildiğine inanılan değil, gerektiği gibi olunmadıkça dil ile verilmesinin hiçbir şey ifade etmeyeceğine inanılan cevaplar.

“Türkiye'nin yarınlarını yoğurur gibi, yeryüzünün kokuşmuşluğuna yepyeni ve asil bir teklif doğurur gibi, şehedanın yüzüne ak bir alınlı bakmanın olmazsa olmaz şartı gibi, Niğbolu önlerinde 'Bre Doğan' diye bağırır gibi, Kosova meydanında 'Âb-ı rûy-ı Habib-i Ekrem için' deyu çıkarır gibi, 'Ah Özi' deyip bir köşeye yığılır gibi...”

O sorular sorulacak, o cevaplar verilecek, emrolduğumuz gibi istikamet üzere olunacak! Görünen o ki, Rabbim bu asil devleti ve necip milleti seviyor ve bu devlet ve millet eliyle bir şeyler yapmayı murad ediyor. Bize düşen de bu muradın tecellisi için karınca kararınca, azına çoğuna bakmadan bir şeyler yapmak ve Türkiye derdini yeryüzüne deva olasıya içimizde büyütmeştir!

Aziz şehitlerimize rahmet, kahraman gazilerimize minnetle...

Röportaj: Hakan ERDEM
Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü
Fotoğraf: Halil İbrahim GÜNEŞ

TÜRKİYE YÜZYILININ
KAHRAMANLARI

15 Temmuz Gazisi

Orhan Hikmet Azizoglu

Değer Dergisi'ne Konuştu

Akademisyen, yazar, eğitimci olarak çalışmalarda bulunan Uluslararası Üniversiteler Konseyi Başkanı, UNESCO Kültür Elçisi olarak teklif edilen, Devlet Övünç Madalyası alan ve 15 Temmuz'da gazi olan Orhan Hikmet Azizoglu, 15 Temmuz sayımıza özel açıklamalarda bulundu. Türkiye Şehit Yakınları ve Gaziler Dayanışma Vakfı'nda yaptığımız röportaj siz değerli okurlarımızla.

Orhan Hikmet Azizoğlu kimdir, kendinizden bahseder misiniz?

1963 Ankara doğumluyum. Akademisyen, yazar ve şairim. Uluslararası Üniversiteler Konseyinin kurucu başkanı ve yönetim kurulu başkanım. Türk milli eğitimine, yükseköğretimine katkı sunmaya çalışan, milli ve manevi değerlerimizle paydaş olduğumuz İslam coğrafyasını tüm dünyada Batı toplumlarının eğitim seviyesine getirme yolunda uğraşan biriyim.

Akademisyen, yazar ve şairsiniz. Eğitim hayatınızla ilgili neler söylemek istersiniz?

Gençlik yıllarımdan itibaren milli ve manevi değerler üstüne kurulu bir eğitim döneminden geçtim. Edebiyat ve İslam fıkıhı üzerine çalışmalarım oldu. En son Yeditepe Üniversitesinde 2007 yılında yükseköğretim kurumunun talebiyle 5 yıl yöneticilik yaptım. Daha sonra 2010 yılında Uluslararası Üniversiteler Konseyi'nin kurulmasıyla 15 yıldır tüm hayatım, yaşamım Uluslararası Üniversiteler Konseyi ve İslam coğrafyası, Türki Cumhuriyetleri başta olmak üzere yükseköğretime katkı sunmakla geçiyor. Bu süreçte birçok akademik makale ve yayınlanmış kitaplarım da bulunmaktadır.

Uluslararası Üniversiteler Konseyi Başkanlığı yaptınız. Bu konsey ne gibi faaliyetler yürütüyor, alandaki tecrübelerinizden bahseder misiniz?

Türk Milleti, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün hedef gösterdiği ilkeleri her alanda örnek almıştır. Biz de paydaşı olduğumuz tüm ülkelerde, küresel alanlar-

da insanlara katkı sunmaya çalışan bir yükseköğretim kurumuyuz. Bizler Türk milletinin bir bireyi olarak milli değerlerimizi tek vatan, tek bayrak, tek millet ülküsü ile tüm dünyada Türkiye'nin son 20 yılda ulaştığı yüksek saygınlığa katkı sunmaya çalışıyoruz.

Geldiğimiz noktada özellikle 15 Temmuz'dan sonraki süreçte birçok ülkede FETÖ yapılanmalarına karşı da çalışmalarımız oldu. Kurumsal ve bireysel olarak gücümüzün yettiği kadar bu yapıyla mücadele ettik.

“

Tek vatan, tek millet, tek bayrak ülküsüne 14 yaşımdan itibaren başladım. Ülkeme, milletime, milli değerlerime hizmet etmekten dolayı mutluyum. Bunun karşılığını birçok ülkeden farklı madalyalar ve devlet onur madalyası olarak taçlandırmak gurur verici.

Kendi alanımızda, üniversitelerle, akademisyenlerle, entelektüellerle, küresel emperyalizmin kurduğu yapı olan FETÖ'nün ve PKK'nın etkin olduğu coğrafyalarda yediye yakın Türk Edebiyatı bölümü açtık. Millî değerlerimizi, dilimizi, kültürümüzü bir yükseköğretim kurumu olarak yaptığımız çalışmalarla insanlara aktarmaya çalışıyoruz. Hatta 2015 yılında 210 rektör ile 17 ülkede "UNESCO İslam Ülkeleri Kültür Elçisi" olarak bir müracaatta bulunuldu. İslam dünyasının kültür elçisi olabilmemiz için o zaman ki Dışişleri Bakanımız imzalayıp göndermişlerdi. Beni onurlandırdılar fakat o karar çıkmadı henüz. Bizim için yüce Türk milletinin bize kazandırdığı uluslararası saygınlıktan, güçten daha değerli bir şey yok.

Eğitimle ilgili çok büyük çalışmalar yaptınız. Orta Asya ülkelerine ziyaretlerde bulundunuz. Gittiğiniz yerlerde karşılaştığınız ilginç olaylar var mı?

“

15 Temmuz akşamı evdeydim. Kitap çalışmam vardı, onunla ilgili çalışıyordum. Çukurambar'da oturuyorum. Uçak sesleri, alçak uçuşlar, helikopterler bir anda artmaya başladı. Çok rahatsız ediyordu, endişe duyuyordum.

Birçok ülkede var. 2012 yılında Afganistan Cumhurbaşkanı'nın davetlisi olarak Afganistan yükseköğretiminin modernleşmesi için bir ziyarette bulunmuştuk. Bizler havaalanından alındık. Ertesi gün konferansımız vardı. Hiçbir sıkıntımız yoktu. İçişleri Bakanı, Yükseköğretim Bakanı, üç bakan

vardı toplantıda ve tüm rektörler de katılmıştı. Ertesi gün Kabil Tıp Üniversitesinde bir brifing verilecekti. Yükseköğretim Bakanı yakın arkadaşım-
dı. Hocam otelden ayrılmayın diye bir not ilettiler. Niye diye sordum, "Size suikast olma ihtimali var." dediler. Ben de "Benim kimseye düşmanlığım olmaz ki. Ben akademisyen, entelektüel bir insanım. Neden böyle bir reaksiyon gösteriyorlar? Buraya da ilk defa geliyorum." dedim. "Hocam tüm televizyonlar, gazeteler sizden bahsediyor. Siz çünkü açılış konuşmanızda dini, dili, ırkı, rengi ne olursa olsun insanlığa kurşun sıkan, masum insanları, kadınları, çocukları öldüren hiçbir birey, hiçbir dine mensup olamaz. İslam mensubu da değildir. Yükseköğretimin, entelektüellerin, Müslümanların bu yapılanmalarla mücadele etmesi gerektiğini söylediniz. Bu nedenle sizi hedef alabilirler." dedi. Bazen böyle şeylerle karşılaşabiliyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Övünç Madalyası aldınız. Böyle bir övgüye mazhar oldunuz. Bu ödülü aldığınızda neler hissettiniz?

Bizler gerçekten tam sergengeçti gibi milli ve manevi değerlere inanan bireyleriz. Tek vatan, tek millet, tek bayrak ülküsüne 14 yaşımdan itibaren başladım. Ülkeme, milletime, milli değerlerime hizmet etmekten dolayı mutluyum. Bunun karşılığını birçok ülkeden farklı madalyalar ve en önemlisi devlet onur madalyası olarak taçlandırmak gurur verici. Torunlarıma bırakacağım Türkiye Cumhuriyeti Devleti **Devlet Övünç Madalyası** çok onurlu, çok şerefli bir madalya.

Ulusal ve uluslararası birçok projede yer alarak yaptığınız çalışmalarla ödüller kazandınız. Eğitimle dolu hayatınızda 15 Temmuz hain darbe girişiminde gazi olmak da nasip oldu. 15 Temmuz günü neredeydiniz?

15 Temmuz gününün gündüzünü hatırlamıyorum doğrusu. Fakat akşam evdeydim. Kitap çalışmam

“

Cumhurbaşkanımızın çağrısını duyduğumda hüngür hüngür ağladım. Çok yoğun bir duygu seline kapıldım. Namaz kıldım, Kur'an-ı Kerimi, bayrağımı ve ruhsatlı silahımı aldım, kapıdan çıktım. Sonra tekrar geri döndüm, silahı bıraktım. Yani olur da bir masuma zarar verir miyim acaba diye silahımı geri bıraktım.

vardı, onunla ilgili çalışıyordum. Çukurambar'da oturuyordum. Uçak sesleri, alçak uçuşlar, helikopterler bir anda artmaya başladı. Çok rahatsız ediyordu, endişe duyuyordum. 12 Eylül'ü 17 yaşında yaşamış ve bedel ödemiş, 28 Şubat'ı yaşamış, milli ve manevi mücadele vermiş bir birey olarak bir endişe kapladı içimi.

Peki, siz o an ne yapmaya karar verdiniz?

Yani acaba bir suikast mi oldu? **Sayın Cumhurbaşkanımızın başına bir şey mi geldi?** diye düşündüm. Sonra Cumhurbaşkanımızın çağrısını duyduğumda hüngür hüngür ağladım. Çok yoğun bir duygu seline kapıldım. Namaz kıldım, Kur'an-ı Kerimi, bayrağımı ve ruhsatlı silahımı aldım, kapıdan çıktım. Sonra tekrar geri döndüm, silahı bıraktım. Yani olur da bir masuma zarar verir miyim acaba diyerek silahımı geri bıraktım. Genelkurmay kavşağına doğru yola çıktım. Çok yoğun bir şekilde kornaya bastım, dörtlüleri yaktım. Karayollarının önüne geldiğimde yol boştu fakat alt geçitte yoğun trafik vardı. Aracımı karayollarının üstündeki otoparka bıraktım ve Genelkurmay'a doğru yürümeye başladım. Birkaç kişi daha yürüyordu. O sırada tanklar geliyordu. Tankların önüne gittiğimizde ayaklarımıza ateş açıldı yoğun bir şekilde.

“

İnfaz ve koruma memurları da polisimiz, askerimiz, güvenlik birimlerimiz gibi çok asil, çok ulvi, çok manevi bir görev yapıyorlar. Çok zor şartlar altında toplumun sorunlu bireyleriyle meşgul oluyorlar. Onları topluma kazandırmaya çalışıyorlar, ıslah etmeye çalışıyorlar. Allah yardımcıları olsun. Hepsine kalbi selam ve şükranlarımla teşekkür ediyorum.

Daha sonra helikopterler üstümüze ateş açtı. Yanımda şehit olan çok sayıda kardeşimi yerden kaldırdım. O sırada bir genç çocuk, üstünde beyaz gömleği vardı. Sendeledi, "Yoruldu mu evlat?" dedim. Baktım kalbinden vurulmuş, şehit olmuş. Bir ara başımdan sıcak bir şey boşaldı. Benim de başıma ateş edilmiş. İç çamaşırlarımı çıkarttılar, başımdaki kanı durdurdular. Sonra ambulans diye bağıldılar. Fakat sürekli Genelkurmay'dan bizim tarafımıza ateş edildiği için ambulans gelemiyordu, kavşakta bekliyordum. Sivil bir araç dörtlülerini yakıp beni ve beni taşıyan kişiyi -o da diz kapağından vurulmuş- İbn-i Sina hastanesine kaldırdılar. Raporla göre kafatasımda kurşun yumuşak dokuyu parçalamıştı.

O anı yaşamak çok zor. Yani kendi uçagımız, helikopterimiz, tanklarımızla bizi öldürüyorlar ve bizim askerimizin üniformalarını giymişler, bizimle hiç ilgisi olmayan vatan hainleri. En acısı da bu değil mi? Yani bizim gibi görünen ama küresel güçlere hizmet eden, kendilerini gizleyen bir yapı.

Gazi olmak nasıl bir duygu?

Gazi olmak dünyadaki en büyük mertebedir. Gazi olmak, şereflerin, onurların en yükseğidir. Hiçbir karşılık beklemeden hayatını feda eden kahraman, yiğit evlatlarımız, askerlerimiz, polislerimiz var.

Gazilik, şehitlik hem İslami olarak hem milli bir değer olarak şereflerin, onurların en büyüğüdür. Bizler 15 Temmuz'daki gazi ve şehitler biliyorduk ki küresel emperyalizm Türkiye üzerinde yine büyük bir oyun oynuyor. Sözde müttefikimiz, sözde dostumuz, özde düşmanımız olan bu küresel emperyalistlerin kurgusu olan bu yapının ertesi gün Türkiye'yi bir Suriye'ye, Irak'a, Yemen'e, Afganistan'a, Libya'ya çevirme amacı olduğunu biliyorduk. Onun için bizler gazi olduğumuz için şeref duyuyoruz.

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzün yayın organı olan Değer dergimiz darbe girişiminin yapıldığı 2016 yılı itibarıyla her sene özel sayı yayımlayan en kapsamlı dergilerden. Dergimizle ilgili neler söylemek istersiniz?

Böyle bir çalışmayı Türk milletinin yiğitliğini, kahramanlığını, dünyaya örnek olan 15 Temmuz destanını yayınladığımız için bir gazi olarak, Türk milletinin bir bireyi olarak sizlere minnettarım. Bizler, bu yaşananları unutmamalıyız, unutturmamalıyız. Ben eminim ki sözde dostumuz olan özde düşmanımız olan yapılar kesinlikle farklı projelerle farklı çalışmalarla yine kötü emellerine devam ediyorlar, edecekler. Bizler bulunduğumuz coğrafya itibarıyla Avrupa-Asya, Batı-Doğu arasında köprü

olan stratejik bir ülkeye sahibiz. Çok uzaktaki küresel emperyalizmin lider ülkelerinin gözleri, fikirleri, akılları bizim üzerimizde. Asla güçlü bir Türkiye istemezler. Asla güçlü bir lider istemezler. Asla dünya standartlarına ekonomisini yükseltmiş, küresel bir ekonomik güç olmuş ülke istemezler. Bunun için sizler gibi çok kıymetli çalışmalar yapan, milli ruhu canlı tutan her kuruma, kuruluşa ve bireye bir gazi olarak minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Dergimizde her ay bir değere yer veriyoruz. Temmuz sayısı değerimiz vatanseverlik, bir gazi olarak bu değerimizle ilgili yorumlarınız nelerdir?

Bireylerin mevkisi, makamı, nüfuzu olabilir. Bunlar çok önemsiz değerlerdir. Asıl olan vatandır. Benim yaşam felsefem de budur. Ben çocuklarıma 2010 yılında uluslararası üniversiteleri kurduğumda "Hepiniz çok iyi mevki ve makamlarda yetiştiniz. Bundan sonraki yaşantım sadece vatan ve bayrak içindir. Tüm mücadelemi, tüm yaşantımı milli değerlerim için kullanıyorum." dedim. Çünkü vatan olmadan bizim değerimiz yok ki. Vatan yoksa, bayrak yoksa, inanç yoksa, iman yoksa hiçbir şeyin değeri yoktur. Vatan, her türlü değer üzerinde.

Son olarak okurlarımıza bir mesajınız var mı?

Ceza infaz kurumlarında bulunan kader mahkûmlarına Allah kurtarsın diyorum. Her sıkıntının, her derdin, her problemin mutlaka bir sonu vardır. Sabretmelerini diliyorum. Normal yaşantılarına döndüklerinde de kanunlara, hukuka riayet eden bireyler olmalarını temenni ediyorum. Terör örgütü mensuplarına da vatana ve millete verdikleri büyük zayıttan, büyük zararlardan dolayı başka ulusların, başka devletlerin, başka milletlerin uşağı olmalarından dolayı Allah nezdinde de hesap vereceklerini hatırlatmak isterim.

Ayrıca ceza infaz kurumlarında görev yapan infaz ve koruma memurları da polisimiz, askerimiz, güvenlik birimlerimiz gibi çok asil, çok ulvi, çok manevi bir görev yapıyorlar. Çok zor şartlar altında toplumun sorunlu bireyleriyle meşgul oluyorlar. Onları topluma kazandırmaya çalışıyorlar, ıslah etmeye çalışıyorlar. Allah yardımcıları olsun, verdikleri uğraş, yaptıkları bu meslek her türlü takdirin üzerindedir. Her türlü saygılığın üzerindedir. Hepsine kalbi selam ve şükranlarımla teşekkür ediyorum.

Mehmet VARNALI
Silifke M Tipi Kapalı ve Açık CİK,
Uzman Öğretmen

Hakk'ı Bilir Hakk'a Yürürüz

Hak yolundaki mücadelesinde henüz 16 yaşındayken bedel ödemeye başladı **Halil Kantarcı**; Müslümanların birbirine selam vermesinin bile neredeyse suç sayıldığı 28 Şubat döneminde.

Mahallesindeki meyhanelere saldırdığı gerekçesi idamla yargılanmasına yetiyordu Halil'in daha 16'sında olsa bile.

"Hakikatin ve adaletin yanında ürkek ve çekimser durulmaz. Adalet duygusu ihya eder insanı, birçok hayrın vesilesidir. Bu duyguyu unutmasınlar." diyen ve bunu düstur edinen Zara'nın evladı. Asla dönmedi davasından gençliğini bıraktığı ceza infaz kurumundan.

Yüreği vatan sevgisiyle dolu şekilde hak yoluna adadı ömrünü Halil, "Ben" değil "Biz" hassasiyetiyle.

15 Temmuz gecesinde, hainlerin karşısında kutlu davanın bayraktarlığını yapmak da nasip oldu Halil'e.

Ayşe bacımızla helalleşti. Ali Cihadını, Zeynep Serra'sını, Ömer Tarık'ını kucakladı. Onları önce Allah'a sonra vatana emanet ederek. **"Ya dostları sevindirecek bir hayat ya da düşmanları korkutacak bir ölüm."** diyerek Hakk'a yürüdü Yiğit Halil. Allah, Hz. Hamza'ya komşu eyler inşallah ahirette.

Bre gafiller, dualarında Allah-u Teâlâ'dan şehadet isteyenlere karşı durabilir misiniz hiç! Seccadesi verilmediği için nice zulümlere maruz kalanların ruhlarına işler mi kurşunlarınız!

Allah'tan başka hiç kimseye başını eğmeyenler, yılanlara, akreplere, çıyanlara boyun mu bükür!

Onlar öyle kahramanlardır ki fikirleri, amelleri, amaçları yaşamaya devam eder bedenleri dünyayı terk etse bile.

Şehadetinden sonra dahi Hakk'a hizmete devam etti Halil. Şehidin duasını karşılıksız bırakır mı Rabbim hiç!

Kabul oldu duaları Halil'in, Sri Lanka'daki sıcak bir yuva oldu ümmetin yetimlerine besmelesini çektiği yetimhane. Hayatını paralel hainlerle mücadeleye adayan Halil'in yetimleri de emanet millete ve ümmete.

Rabbim muvaffak eylesin Ali Cihad'ını cesaretiyle, Zeynep Serra'sını Peygamber sevgisiyle, Ömer Tarık'ını adaletiyle.

Mekanın cennet olsun İslam'ın neferi Halil Kantarcı...

Canım Vatanım

*Bir bayrak altında kaç milyon insan
Tek vatan, tek millet, Türkçedir lisan
Olmuşlar tek yürek, tek bedende can
Vatan aşkını gördüm 15 Temmuz'da*

*Sinelerde alev, ne kül ne de duman
Şehitler ölmez vatan bölünmez hiçbir zaman
Cehennemi söndürür böylesi bir iman
Cefakâr insanları gördüm 15 Temmuz'da*

*Bir damla misali kapılmış sele
Türk, Kürt, Alevi, Sünni tutuşmuş el ele
En büyük asker bizim asker söylenir dildin dile
Vatan fedakârlarını gördüm 15 Temmuz'da*

*Yaşlının görmez gözü elinde asa
Lakin kalp gözü açılmış devasa
Yüzünde tebessüm ne gam ne de tasa
Tanklara kafa tutan kahramanları gördüm
15 Temmuz'da*

*Bir zerre gözü yok dünya aşında
Helal rızkını arar meşru işinde
Kahraman yazar mezar taşında
Ne vatan sevdalılarını gördüm şehit, gazi olmuş
15 Temmuz'da*

Gamze BOLATCAN
Akdağmadeni Açık CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

15 Temmuz'da Sosyal Medya

Tarih 15 Temmuz 2016...

Top sesine karşı tekbirlerin duyulduğu o gece temmuzun en uzun gecesiydi. Devletini, milletini ve bayrağını korumak için meydanlara çıkan kahramanlar, cennet vatanımız hainlerin eline geçmesin diye kalplerinde Allah'a olan güven ve asil kandan gelen vatan, millet, bayrak sevgisi ile ecdatlarının kendilerine bıraktığı bu aziz topraklara sahip çıkmak için büyük bir cesaretle meydanlara koşular. Hatta tankların, mermilerin önüne kendilerini siper ettiler. Bütün şehitlerimize Allah'tan rahmet dilerken bölgesel ve küresel çapta yankı uyandıran o geceyi sosyal medyanın perspektifinden bakarak anlatmaya çalışacağız.

Sosyal medya, her ne kadar geleneksel medyadan besleniyor olsa da daha özgürlükçü, erişilebilirlik hızı çok daha yüksek, paylaşımlar üzerinde düzeltme yapma veya içeriği silme eylemi çok kısa sürede gerçekleşen bir ortamdır. Bunun yanı sıra bireyler, etkilere anlık tepkiler ile geri dönüşlerde bulunabilmektedir. Üstelik paylaşımlar zamana ve mekâna bağlı değildir. Bu sayede bilgi akışı çok daha geniş bir alana kolayca yayılmakta ve tepki alanı daha da genişlemektedir.

Peki, o karanlık gecede neler oldu ve sosyal medya nasıl kullanıldı?

- Saat 23.00 suları Twitter ve Facebook büyük oranda engellendi. Bu engel 23.30 civarında kaldırıldı.
- TSK'nın listesinde bulunan gazetecilere mail yoluyla darbenin başarılı olduğuna dair bir mesaj atıldı.

► Bu mailden kısa bir süre sonra aynı hesaptan "Genelkurmay Başkanı'nın rehin alındığına dair haberler asılsızdır, görevinin başındadır." mesajı gönderildi. (İHA)

► 00.25 sularında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CNN Türk kanalına cep telefonundan görüntülü bağlanarak halkı harekete geçiren esas çağrısını duyurdu.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan görüntülü konuşma aracılığıyla şu ifadeleri kullandı:

"Şu anda bu milletin imkânlarıyla ortaya konmuş olan tankı, topu, uçağı, helikopteri kullanarak milletin üzerine gelmenin bedelini bunlar çok ağır ödeyeceklerdir. Bu konuda gerek Cumhurbaşkanını olarak gerek Başbakanımız, hükümetimiz olarak bizler atılması gereken adımlar neyse dik durmak suretiyle bu adımları atacağız. Bunun bedelini asla bizler farklı bir şekilde yorumlamayız ve meydanı da onlara bırakamayız. Yapmış oldukları işgali de çok kısa sürede ortadan kaldıracığımızı inanıyorum. Kararlı bir şekilde bu işin üzerine gideceğimizi özellikle bildirmek istiyorum ve bu konuda bu kararlılığımızı kimse- nin test etmeye de gücü yetmeyecektir. Bu arada milletime de bir çağrı yapıyorum, o da şudur; milletimizi illerimizin meydanlarına davet ediyorum. Havalimanlarına davet ediyorum ve milletçe meydanlarda, havalimanında toplanalım ve bunların o azınlık grubu, tanklarıyla, toplarıyla gelsinler ne yapacaklarsa halka orada yapsınlar. Halkın gücünün üstünde bir güç ben tanımadım bugüne kadar."

Sosyal Medyada Paylaşımların İçeriği

"15 Temmuz'da Sosyal Medyanın Rolü" isimli akademik araştırmada yapılan çalışmanın ulaştığı bulgular ve darbe girişiminde atılan tweetlerin istatistiği şu şekildedir:

Anlık haber paylaşımı (%35):

- Köprülerin kapatılmasıyla ilgili mesajlar
- Şehit sayısı içeren mesajlar
- Televizyon kanallarına yönlendiren mesajlar
- Darbecilerin girdiği binalar ve bombalandığı yerlerle ilgili mesajlar
- Yetkililerin açıklamalarını birinci ağızdan veren mesajlar
- Darbecilerin müdahalelerini engellemek için yapılan müdahaleleri içeren mesajların tutumlarıyla ilgili mesajlar
- Diğer ülke yöneticilerinin yorumlarını içeren mesajlar
- Devlet kurumlarındaki kişilerin açığa alınması ile ilgili mesajlar
- Gözaltına alınan kişilerle ilgili mesajlar
- Kişisel konum ve durumlarla ilgili mesajlar
- Kalkışmanın gidişatıyla ilgili mesajlar
- Duyum ve duyuru içeren mesajlar

İğneleyici/eleştirel (%17):

- Darbenin yapılış şekline yönelik mesajlar
- Ülkedeki anlaşmazlıkların farklı yollarla çözülemeyişine yönelik mesajlar
- Tankların müdahalelerini içeren mesajlar
- İdam isteyenlere yönelik mesajlar
- Devlete, siyasetçilere ve yüksek rütbeli askerlere yönelik mesajlar
- Farklı görüşe sahip Twitter kullanıcılarına yönelik mesajlar
- Sela okunmasına yönelik mesajlar
- Sokaktaki halkı küçümseyenlere yönelik mesajlar
- Darbe girişimine tiyatro diyenlere yönelik mesajlar
- Yalan haberlere yönelik mesajlar

Birlik/beraberlik vurgusu (%14):

- Milletin birliğini ve beraberliğini vurgulayan mesajlar
- Hep birliktelik söylemlerini içeren mesajlar
- "Biz" vurgusunun yapıldığı mesajlar
- "Tek yürek", "birleşme", "kenetlenme" vb. birleştirici söylemler içeren mesajlar

- Farklı siyasi görüşlerin darbeye karşı bir olduğunu içeren mesajlar

Demokrasi/Cumhuriyet vurgusu (% 11):

- Demokrasiye ve cumhuriyete olan inancı vurgulayan mesajlar
- Yurttaşların özgür iradesine yönelik mesajlar
- Darbeye karşı demokrasiden yana tutum sergileyen mesajlar
- Demokrasiye sahip çıkma çağrısı içeren mesajlar
- Atatürk'ün demokrasi ve cumhuriyet ile ilgili sözlerini içeren mesajlar
- Seçim vurgusunun yapıldığı mesajlar

Sokağa çıkma vurgusu (%7):

- Tweet okuyucularını sokaklara, meydanlara ve havalimanlarına davet eden mesajlar
- Sokaklardaki halka dair övgü dolu söylemler içeren mesajlar
- Meydanların terk edilmemesi üzerine telkinlerde bulunulan mesajlar
- Yer ve zaman belirtilerek halkın, şehrin kilit noktalarına davet edildiği mesajlar

Sorgulayıcı (%7):

- Hareketliliğin ne olduğunu öğrenmek üzere atılan mesajlar
- Darbenin altında yatan sebepler ve kişilerle ilgili mesajlar
- Alınan duyumların doğruluğu ile ilgili atılan mesajlar
- Sorumluların kim olduğuna dair atılan mesajlar

Dini (%5):

- Dua içeren mesajlar
- Selaların okunmasına yönelik olumlu mesajlar
- Diyanet görevlilerine yönelik olumlu mesajlar

15 Temmuz 2016 tarihinde meydana gelen hain darbe girişimi sırasında görüldüğü üzere Türk halkı ve siyasetçiler sosyal medyanın gücünü etkili bir şekilde kullanmış ve çevrim içi platformlardan yapılan çağrılar, haberler ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın uzaktan bağlandığı canlı yayınlar, vatandaşın sağlıklı bilgilendirilmesi ve güvende hissetmesiyle direnişe kahramanca destek sağlamıştır.

Kaynak: Tutku Kurt - 15 Temmuz'da Sosyal Medya'nın Rolü

Murat NAMDAR
Maltepe 1 No.lu L Tipi Kapalı CİK,
Öğretmen

Simgeleşen Toplumsal Hafıza Mekânları

Varlığını bağımsız olarak sürdüren milletimizin, tarihte iz bırakan kahramanlıklarla dolu bir mazisi vardır. Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü koruyarak yaşamak, bu kahramanlıkların dayandığı en temel unsurlardan biridir.

1950 yılından 15 Temmuz 2016'ya kadar geçen 66 yılda dünyada 531 darbe girişimi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 210 darbe amacına ulaşmış, 312 darbe girişimi ise başarısız olmuştur. Tarihten bugüne bütün tehditleri iman dolu göğsünü siper ederek püskürten aziz milletimiz, 15 Temmuz gecesi de minarelerden okunan selalar eşliğinde meydanlarda toplanarak cansiperane bir biçimde vatanına, bağımsızlığına ve iradesine sahip çıkmıştır.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde devlet: **“Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık.”** olarak ifade edilmektedir. Devletin egemenlik hakkına sahip olduğu toprak bütünlüğü üzerinde yaşayan millet için vatanıdır. Millet, üzerinde yaşadığı vatan toprağını her durumda korumak zorundadır. Canı pahasına koruduğu bu vatanın nasıl yönetileceğine karar veren yine milletin kendisidir.

“Ülkede bir grup tarafından örgütlü bir biçimde, silah zoruyla baskı kurularak veya seçim dışındaki demokratik usulleri kötüye kullanarak mevcut hükümeti istifa ettirme veya rejimi değiştirecek biçimde yönetimi devirme işi” olarak Türk Dil Kurumu sözlüğünde yer alan darbe, yönetime karşı olduğu kadar aslında doğrudan millete karşı da yapılmış sayılır. Ülkemiz, 15 Temmuz 2016 tarihinde birliğimizi ve beraberliğimizi bozarak ülkemizi kaosa sürüklemek isteyen bir grup hain tarafından darbe girişimine maruz kalmıştır. FETÖ mensupları milli iradeyi gasp etmek için stratejik öneme sahip birçok yeri ele geçirmeye çalışmıştır.

“Her toplumun bugünü belirleyen, yönlendiren ve biçimlendiren bir geçmişi mevcuttur.” Geçmişten bugüne varlığını bağımsız olarak sürdüren milletimizin tarihte iz bırakan kahramanlıklarla dolu bir mazisi vardır. Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü koruyarak yaşamak, bu kahramanlıkların dayandığı en temel unsurlardan biridir. Kahraman milletimizin bugünü biçimlendiren tarihi geçmişimiz, ailede başlamak üzere eğitim hayatımız ve sosyal yaşamımız vasıtasıyla geleceğe aktarılmaktadır. 15 Temmuz darbe girişimine karşı gösterdikleri direnişle şanlı tarihimize adlarını yazdıran şehitlerimiz ve kahraman gazilerimizin fedakârlıkları asla unutulmamalıdır. Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü korumak için toplumsal belleğin varlığı ve kalıcılığı hayati bir öneme sahiptir.

15 Temmuz Şehitler Köprüsü

15 Temmuz Millet Stüdyosu

Taksim Meydanı/İstanbul

İstanbul 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü Kutlamaları

Başakşehir 15 Temmuz Şehitler Anıtı

Bellek; dağarcık, akıl, zihin ve hafıza olarak ifade edilmektedir. Hafıza ise bilgiyi depolama, saklama ve sonrasında ise geri çağırma yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Hafızanın oluşturulması ve bilginin geri çağırılmasında; kodlama ve kaydetme, depolama, geri çağırılma/hatırlama aşamaları yer almaktadır. Bellek, kişilerin ve yerine göre toplumların yaşanmışlıklarını ve anılarını toplama, kaydetme, geri çağırma ve bazen de silme işlevlerini üstlenmektedir.

“İnsanların toplumsal belleğine kaydedilen tüm olaylar belirli anımsatıcılar ile hatırlanan/hatırlatılan ve unutilan/unutturulan olaylara dönüşmektedir.” 15 Temmuz gecesine dair unutmayacağımız olaylar toplumsal belleğimize kaydedilmiştir. O gece gösterilen fedakârlıkların unutulmamasını sağlamak en önemli görevlerimizden biri olmalıdır. Gençlerimize, o gecenin ruhu anlatılmalı ve gençlerimizin o hissiyata vakıf olmaları sağlanmalıdır. Bu ruha sahip gençlerimiz, toplumsal hafızamızda yer alan hayati kodlamaları ve milli değerlerimizi kendilerinden sonra gelecek olanlara aktarabileceklerdir.

Toplumsal hafızanın oluşmasında, yaşanan olayların içerdiği duygu aktarımı oldukça önemlidir. Bu duyguların aktarımı yaşananlara tanıklık eden mekânların hissiyatından istifade edilerek gerçekleştirilmelidir. Milli ve manevi değerlerimizin yapı-

lan fedakârlıkların dayanağı olduğu o gecede farklı mekânlarda gösterilen fedakârlıkların temelini milli ve manevi değerlerimizin olduğu ve bu manevi değerlerin bizi güçlü kıldığı mutlaka vurgulanmalıdır.

Simge mekânların günlük yaşamda kullanımları sırasında isimlerinin tekrar edilmesi toplumsal hafızamızı canlı tutmak adına önemlidir. **“15 Temmuz 2016 gecesi yaşananlarla o gecenin kitlesel buluşma mekânları arasında doğal olarak bir ilişki bulunduğunu, bu ilişkinin hafızalarda da kayda değer bir yeri olduğunu söylemek mümkün görünmektedir. Bu hafızaları güçlendirip yaşananların hatırlanmasını daim kılmak için çeşitli cadde, sokak, meydan, köprü isimleri değiştirilmiştir. Bu anlamda hafızada anlamlı bir iz bırakması amacıyla da değiştirilerek yeni konulan isimler arasında kahramanlık, şehitlik, demokrasi vurgusunun sıklıkla öne çıktığı ve bu kavramların birçok yerde tekrar tekrar kullanıldığı görülmektedir.”**

Şehitlerimizin Anısına Saygıyla

Simgesel yapıların öne çıkarıldığı milli ve manevi değerler ile bu değerler çerçevesinde düzenlenen etkinlikler, vatanseverlik duygularımızı canlı tutarak milli birlik ve beraberliğimizi sağlamlaştıracaktır. **“15 Temmuz sonrasında da artık her kentte şehit anıtları bulunmakta o gecenin acıları ve darbe girişiminin lanetlenmesi her yıl bu anıtlar önünde gerçekleştirilmektedir.”** Milletimizin cansiperane bir şekilde direniş sergilediği mekânları özellikle gençlerimiz olmak üzere herkesin ziyaret etmesi önem arz etmektedir. Zaferle sonuçlanan bu anlamlı

Gençlerimize, o gecenin ruhu anlatılmalı ve gençlerimizin o hissiyata vakıf olmaları sağlanmalıdır. Bu ruha sahip gençlerimiz, toplumsal hafızamızda yer alan hayati kodlamaları ve milli değerlerimizi kendilerinden sonra gelecek olanlara aktarabileceklerdir.

direnişi ve mücadele ruhunu toplumsal hafızada her daim diri tutmak amacıyla **“15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü”** her yıl özenle hazırlanan çeşitli etkinliklerle anılmaktadır. Bu kapsamda sadece 2020 yılında yurt içinde bakanlıklar, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları tarafından iki binin üzerinde yurt dışında ise 700'ün üzerinde faaliyet düzenlenmiştir.

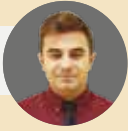
Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınlarının **“15 Temmuz Darbe Girişimi ve Toplumsal Belleğin Hafıza Mekânları”** isimli eserinde, 15 Temmuz 2016'ya dair hatırlanan mekânların bireyler üzerinde bıraktıkları etkileri anlamak ve bireysel belleklerden yola çıkarak 15 Temmuz'un hafıza mekânlarını ortaya koymak amacıyla yapılan araştırmada; katılımcıların tümünün ortak noktada bulunduğu konu, mekânın 15 Temmuz'u hatırlamayı kolaylaştıran bir faktör olduğudur.

Araştırmada hatırlatıcı kaynak olma niteliğini taşıyan bu mekânlar, yakın dönemin toplumsal hafızası olduğu kadar gelecek kuşaklar için de bir referans dayanağı olma özelliği taşımaktadır. Hafıza mekânlarının, bireysel anlamda bireyin öznel belleğini ama ondan daha çok bireydeki toplumsal belleği tarihe düşülmüş bir not gibi canlı tuttuğu, böylelikle bireyi bir tarih ve aidiyet dünyasına dâhil ettiği bulguları ile ortaya konulmuştur.

O günden sonra hafızaların canlılığını koruması ve daha fazla hatırlanabilmesi için birçok yerde meydan, cadde, sokak isimleri 15 Temmuz'u hatırlatacak isimler ile değiştirilmiş, **müze ve anıtlar** inşa edilmiştir. Bu fiziki mekânlardan ismi değişen, simgeleşen bazı yerleri şöyle sıralayabiliriz: Darbe girişimi sırasında vatandaşların en çok direniş gösterdiği Boğaziçi Köprüsü'nün adı **“15 Temmuz Şehitler Köprüsü”** olarak değiştirildi. Darbe girişimi sonrası bildirinin okunduğu TRT stüdyosunun ismi **“15 Temmuz Millet Stüdyosu”** olarak değiştirildi. Darbe girişiminin bastırılmasından sonra Kızılay Meydanı'nın ismi **“15 Temmuz Kızılay Milli İrade Meydanı”** olarak değiştirildi.

15 Temmuz'da aziz milletimiz, darbecilere karşı iman dolu göğsünü siper ederek şehadet şuuruyla bağımsızlığına sahip çıkmıştır. 15 Temmuz akşamı darbe girişimine karşı bağımsızlığımızı korumak için birlik ve beraberlik içerisinde gösterilen fedakârlıklar, toplumsal hafızamızda her zaman yer almaya devam edecektir. O gece milletimizin sergilediği asil duruşun dayanağı olan milli ve manevi değerlerimizin gücüyle yarınlarımız için çalışmaya devam edeceğiz.

Kaynaklar: 1. 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Toplumsal Belleğin Hafıza Mekânları, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 2023 2. https://www.iletisim.gov.tr/turkce/stratejik_iletisim_calismalari/detaylar/15-temmuz-destani 3. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_09/23152150_15_TEMMUZ_LISE.pdf 4. 15 Temmuz Hafıza Müzesi İçeriği 5. TDK Sözlük

Yasin YILMAZ
Beşikdüzü T Tipi Kapalı ÇİK,
Memur

TÜRKİYE'DEKİ 15 TEMMUZ MÜZELERİ

15 Temmuz Demokrasi Müzesi (Ankara)

15 Temmuz Demokrasi Müzesi (Ankara)

Belirtilen müzede 15 Temmuz'da yaşananları dijital yöntemler kullanarak gelecek nesillere aktarmak amaçlanmaktadır. Müzede Türkiye'deki ve dünyadaki darbeler tarihi anlatılıyor ve görsellerle destekleniyor. Ayrıca darbe gecesi şehit olan her vatandaşımızın biyografisine de yer verilmektedir.

15 Temmuz Şehitler ve Demokrasi Müzesi (Kahramankazan)

Ankara Kahramankazan'da bulunan müzede şehit ve gazilerin o gece üzerlerinde bulunan eşyalar sergileniyor. Ayrıca bu materyaller interaktif olarak destekleniyor. Bunun yanında müzenin içerisinde konferans salonu, kütüphane ve kafe bulunuyor. Bu müze mimarisi itibarıyla en büyük 15 Temmuz müzesi ünvanını elinde bulunduruyor.

Hafıza 15 Temmuz Müzesi (İstanbul)

Hafıza 15 Temmuz Müzesi, 15 Temmuz akşamını gelecek nesillere aktarmak ve ortak hafıza oluşturmak amacıyla kurulmuştur. 15 Temmuz ile beraber Türkiye'nin yanı sıra dünyadaki darbelerin ve koloniler tarihinin anlatıldığı müzede eski vesayet ile sömürgecilik tarihlerinden de bahsediliyor. Müzede 251 şehidimizin anısına temsilen, dış alanında 251 adet selvi ağacı, müze alanında ise 251 adet anka kuşu figürü bulunuyor. Diğer bir bölümde ise şehit ve gazilerimize ait ayakkabılar mevcuttur. Müze 15 Temmuz akşamına dair neler yaşandığını anlatan kısa bir film de içeriyor.

15 Temmuz Demokrasi Müzesi (Ankara)

TÜRKİYE YÜZYILININ KAHRAMANLARI

Muhtırası, 28 Şubat süreci, E-muhtıra ve 15 Temmuz darbe girişimine dair görseller, balmumu heykeller ve minyatür ile canlandırılmıştır. Ziyaretçilere bilgi sunan müzenin 2018 yılının son aylarında ziyarete açılmasına karşın her şeyiyle tamamlanması 2019 yılı ortalarını bulmuş ve resmi açılışı 15 Temmuz 2019 tarihinde yapılmıştır.

Çorum Belediyesi 15 Temmuz Şehitleri Müzesi (Çorum)

Bu müzede ise 15 Temmuz'un duygusal boyutu üzerinde durulmuştur. Çorumlu 15 Temmuz Şehitleri olan Abdullah Tayyip Olçok, Ali Altıkan, Akif Kapaklı, Ali Karşlı, Emin Güner, Erol Olçok, Mehmet Kocakaya, Mustafa Avcu, Mustafa Karasakal, Mustafa Solak, Osman Aslan ve Yakup Kozan'ın balmumu heykelleri, özel eşyaları ve fotoğrafları sergileniyor. Ayrıca 15 Temmuz gecesi için özel isimlerinden Piyade Astsubay Kıdemli Başçavuş Ömer Halisdemir için özel bir alan ve anlatım bulunuyor. Müzede interaktif olarak şehitlerimizin biyografileri de dinlenebiliyor.

Hafıza 15 Temmuz Müzesi (İstanbul)

15 Temmuz Demokrasi Müzesi (Gaziantep)

15 Temmuz Demokrasi Müzesi (Gaziantep)

Türkiye'de açılan ilk 15 Temmuz müzesi olma özelliğini taşımaktadır. Müze 12 Temmuz 2017 yılında ziyarete açılmıştır. Darbe girişiminin bir yansıması olarak tüm duvarları düzensiz ve asimetrik tasarlanmıştır. Müzenin amacı tarihi olayı yeniden anlama, yorumlama sağlıklı bir geleceği inşa etmektir. Müze içerisinde o gece, 16 Temmuz sabahı Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan resmî açıklamaya kadar yaşanan süreç bir zaman çizgisi içerisinde yüzlerce telefon, tablet, televizyon ve güvenlik kamerası monitörü üzerinden kronolojik olarak ziyaretçiler tarafından izlenmektedir. Darbe girişiminde şehit düşenler ile birlikte Gaziantepli şehitlerin de ayrı bir bölümde isimleri ve fotoğrafları sergilenmektedir.

1071'den 15 Temmuz'a Destanlar Müzesi (Samsun)

Malazgirt Zaferi'nden bugüne Türk tarihinin yansıtıldığı ve 15 Temmuz darbe girişiminin anlatıldığı müzede, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nde halkın darbecilere direnişi minyatür objelerle anlatılıyor. 27 Mayıs Darbesi, 12 Eylül Darbesi, 12 Mart

1071'den 15 Temmuz'a Destanlar Müzesi (Samsun)

Çorum Belediyesi 15 Temmuz Şehitleri Müzesi (Çorum)

Muhammed Emin GEYLANI
Van T Tipi Kapalı CİK,
Infaz ve Koruma Memuru

Var Olmanın Diğer Bir Adı: VATANSEVERLİK

Aidiyet duygusu insanın her zaman sığınağı olmuştur. Kalabalıklar arasında zorlu bir sınavla muhatap olan ve yalnızlık sıkıntısı çeken insan, aidiyet duygusuyla kendisini gerçekleştirmeye doğru adım atabilmektedir. Çünkü gürültülü ve kendi içerisinde kopuk ilişkilerle dolu olan günümüz dünyası, insanı farklı yönleri sürükleyecek potansiyele sahiptir. Durum bu iken insanın imdadına kişiliğini, kimliğini ve hatta özünü oluşturan değerleri yetiştirmekte ve bu değerler meydana gelen olumsuz komplikasyonlara reaksiyon göstermesine yardımcı olmaktadır.

İnsanın kişiliğini meydana getiren birçok faktör vardır. Kişinin özyurdunu benimsemesi ve özyurdundan ilham alarak insanlık ailesinin daha güzel yaşamasını hedef alan ilkeyle hareket etmesi bu faktörler arasındadır. Çünkü günden güne sınırları genişleyen insanlık ailesi, kitleler arasında her türlü kimlikten kopuk bir yaşama mecbur hale gelmektedir. Durum bu iken kişinin kendi yurdunu, vatanını benimsemesi ve bu doğrultuda hizmet etme arzusuna sahip olması son derece önemli hale gelmektedir.

“

Anadolu irfanından gelen vatanseverlik, her alanda olduğu gibi bu sevginin boyutlarını en güzel şekilde çizmiş ve vatan sevgisinin insan sevgisiyle yoğrulmuş en güzel örneğini vermiştir. “Vatan sevgisi, ruhları kurtaran en kuvvetli rüzgârdır.”

Günümüz dünyasını bir “ekran medeniyeti” olarak tanımlayacak olursak bu sözde medeniyetin her türlü kimliği reddettiğini ve aslında küçük bir âlem olan insanı bu gerçekliğinden uzak tutmaya çabaladığını kabul etmemiz gerekecektir. İnsanın kâinat ile olan ilişkisi mutlak iyilik perspektifiyle münhasır olmasına rağmen asrın dayattığı anlayış biçimi ve ortaya çıkardığı insan tipolojisi, insanı aslını inkâr etmeye zorlamasının yanı sıra kimlik inşasında önemli olan bazı değerleri de ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Oysaki insan, değerlerinin bütünüdür. İnsanın, değerlerinden kopuk olarak ele alınması insanı eksik bir sonuca götürdüğü gibi insanı değerler bütünlüğünden ve vatan sevgisinden uzaklaştırmaktadır.

Değerler manzumesinin önemli bir sacayağı olan vatan sevgisinden uzaklaşmak demek kişinin insanlık ailesiyle olan ilişkisinde ve insana olan bakış açısında olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Nitekim günümüz dünyasının ortaya çıkardığı “çağdaş” insan, her türlü yatırımını bireysel gayelere yapmakta ve kendisi dışında bir insanın varlığına tahammül edemeyen bir yapıya evrilmektedir. Bunun doğal bir sonucu kitle imha silahlarının üretilmesi ve bu çabanın bir gövde gösterisi haline gelmesi, varılan durumun vehametini göstermesi bakımından son derece önemlidir. Çünkü rotasını şaşırılmış insanlık ailesi “benlik” duygusuyla hareket ederek sadece kendisinin yaşam hakkını savunan ilginç bir durumu savunur hale gelmiştir. Ancak, Anadolu irfanından gelen vatanseverlik, her alanda olduğu gibi bu sevginin boyutlarını en güzel şekilde çizmiş ve vatan sevgisinin insan sevgisiyle yoğrulmuş en güzel örneğini vermiştir. Vatanseverliğin sınırları aşan bu yansıması, coğrafyaların gönlüne girme müjdesiyle taçlandığı gibi ‘*Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır.*’ ilkesiyle bu kavrama yeni boyut kazandırarak vatanseverliğin sağlam bir zemine oturmasına katkı sunmuştur. “*Vatan sevgisi, ruhları kurtaran en kuvvetli rüzgârdır.*” sözü ile de vatan sevgisinin ruh-beden terakkisine olan katkısı ortaya koyulmuştur.

Sonuç olarak, yeryüzü insanlık ailesinin ortak vatandır. Anadolu’nun engin irfanından beslenen kişi, özelde yaşadığı bölgeye sevgi beslemesi ve bunun gereğini yerine getirmesinin yanında genelde ise tüm insanlığın ortak vatani olan dünyanın daha yaşanabilir bir hale gelmesi için çaba sarf ederek gerçek vatan sevgisinin en güzel temsilini ortaya koymak durumundadır. Çağın, insanı ve insana ait olan herşeyi görmezden gelen anlayışının aksine vatan sevgisinin temelinde insanî kazanımları esas alarak vatan-millet bütünlüğüne ön ayak olma misyonunu her zaman diri tutmak ve temsil etmek zorundadır. Bu düşünceye sahip birey vatan sevgisinin daha da kökleşmesine vesile olacağını da unutmamalıdır.

Halil İbrahim GÜNEŞ
Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı
Şef

TÜRKİYE YÜZYILININ KAHRAMANLARI

15 TEMMUZ

Demokrasi ve
Milli Birlik Günü

ŞEHİTLERİMİZİ SAYGIYLA ANIYORUZ

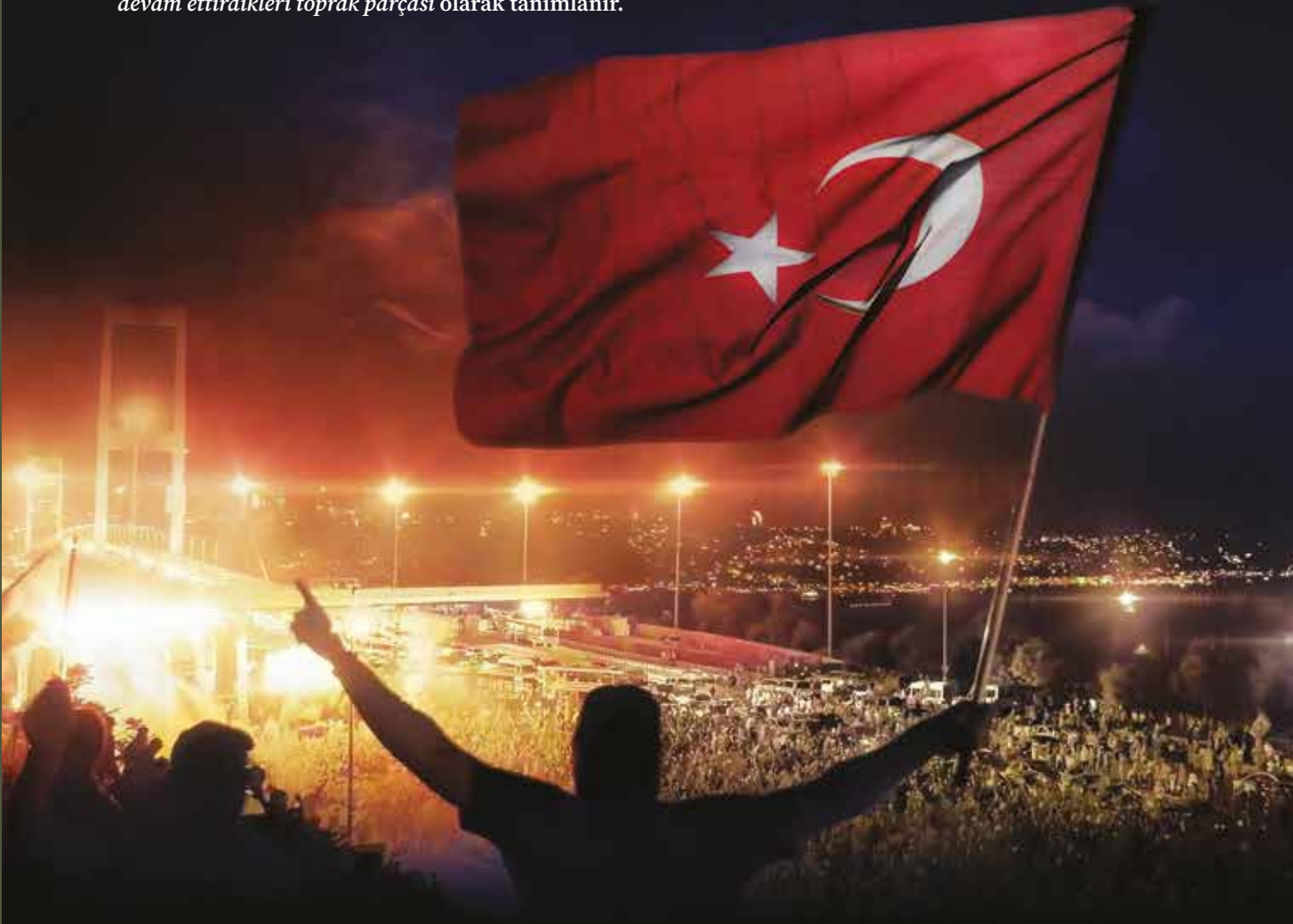

İsmail EVCİN
Afyonkarahisar Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
Din Hizmetleri Uzmanı

Vatan Sevgisi İmandandır

Vatan, dilimize Arapçadan geçen bir kelimedir. Sözlükte; yerleşmek, bir yerde bulunmak ikamet etmek manalarında kullanılır. Terim anlamı olarak ise: *Bir millet ya da milletler topluluğunun belirli sınırları bulunan, üzerinde hayatlarını devam ettirdikleri toprak parçası olarak tanımlanır.*

Millet olmanın temel taşları; tarih, kültür, dil ve din birliğidir. Töre ve gelenek ortak paydasıyla desteklenen müşterek ideal ile hedefler milletlerin çimentosu kabul edilir. Bu sayılan değerleri yaşayan, özgür ve refah yaşam seviyesindeki milletlerin mevcudiyeti yaşanılır bir vatan toprağı ile mümkündür. Vatani olmayanın başta özgürlüğü olmak üzere sanki hayata bağlanmasını sağlayan can damarları kesilmiş gibidir.

Müslümanlar için vatan bir toprak parçasından daha büyük kıymet ve daha fazla anlam ifade eder. Bize göre vatan; hür yaşadığımız, özgür yaşamak için türlü hayâsız akınlara göğsümüzü siper ettiğimiz yerdir. Vatan, dünyalar verilse dahi bir karışından vazgeçmeyeceğimiz cennet yurdumuzdur. Bizlere canını, cananını, tüm varını feda ederek şehit olanların, gazi olanların bıraktığı mirastır. Torunlarımıza miras bırakmak üzere atalarımızdan devraldığımız en değerli emanettir vatan.

Dünya hayatında Allah'ın istediğı kulluk vecibelerini yerine getirebilmek için bağımsız bir vatan toprağı imandan sonraki en büyük nimet kabul edilir. Bu sebeple din, vatan ve millet sevgisi birbirinden bağımsız düşünülemez. Bir vatan toprağında yaşayan özgür fertler için bayrak; şeref ve haysiyetin sembolü, bağımsızlığın yegâne göstergesi sayılır. Bayrağı, semalarında özgürce dalgalanmayan topraklar bir millet için vatan sayılmaz. İnsanı ruh planında ve toplum hayatında çürümeye karşı koruyan dinimiz, vatan ve millet adına yapılan tüm fedakârlıkları dine hizmet saymıştır.

“

Vatan; hür yaşadığımız, özgür yaşamak için türlü hayâsız akınlara göğsümüzü siper ettiğimiz yerdir. Vatan, dünyalar verilse dahi bir karışından vazgeçmeyeceğimiz cennet yurdumuzdur.

TÜRKİYE YÜZYILININ KAHRAMANLARI

İslam dini hayatın her yönüne dair hükümler koymuş, sınırlar belirlemiştir. Bu nedenle vatan ve devlet kavramları da çerçeve içine alınmıştır. Kur'an-ı Kerim'de: *"Allah ancak din konusunda sizinle savaşmış, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve çıkarılmanıza yardım etmiş olanlarla dostluk kurmanızı yasaklar. Kim onlarla dost olursa işte bunlar kendilerine yazık etmişlerdir."* buyrulur. Ayetin işaretiyle insanların dinleri ve vatanları uğrunda savaşmalarına cevaz verilmiştir. Bu savaşın özellikle din ve vatan müdafaası şeklinde tertip edildiğini aktaran tefsir kaynakları vardır.

Vatan sevgisinin gereği olarak vatani savunmak için çalışmak, dini ve seküler anlayışların tümünde akıllı ve vatansever insanların tercih edeceği bir yol kabul edilir. Ayrıca İslam dini bu hususu şu ayet-i kerime ile elzem kılmıştır: *"Allah'ın ve sizin düşmanlarınızı; yine onların gerisinde olup sizin bilmediğiniz ama Allah'ın bildiklerini korkutup caydırmak üzere onlara (düşmanlarınıza) karşı elinizden geldiği kadar güç ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda harcadığınız her şeyin karşılığı, zerrece haksızlığa uğratılmadan size tastamam ödenecektir."* Tefsirlerde ve söz konusu ayette geçen savaşma ve savaş atları şöyle açıklanmıştır: *"İslâm'a göre savaş gücüne sahip olmaktan savaş için hazırlanmaktan maksat, dinleri başka da olsa fülen savaşarak insanları öldürmek olmayıp onların maddî ve manevî olarak kendilerine ve başkalarına zarar vermelerini engellemektir. Bu ise düşmandan daha güçlü olmakla mümkündür. Sağduyusunu yitirmemiş olan topluluklar, ortada zaruret bulunmaksızın kendilerinden daha güçlü bir topluluğa saldırmazlar. "Hazır ol cenge eğer ister isen sulhu salâh!" şeklinde şüirleşmiş bulunan bu ilke, barışın ancak bunu isteyenlerin caydırıcı güce sahip olmaları sayesinde gerçekleşebileceğini ifade etmektedir. Ayetin bu kısmı evrensel bir gerçeği dile getirmektedir."*

Hz. Peygamber Efendimiz Mekke'den Medine'ye hicret edince orada bulunan ve beraber yaşama gereken Yahudi toplumuyla antlaşma imzalamıştır. Söz konusu antlaşmanın önemli maddelerinden birisi de *"Ortak vatan olan Medine'ye hariçten bir saldırı olduğunda müştereken savunma yapılacağı"* konusudur. Vatan muhafaza ve savunması için aynı dinden olmayanlarla bile müttefik olmaya imkân sağlanması konunun önemine işarettir. Yaygın şekilde kullanılan vatan sevgisine dair dilden dile aktarılan Hz. Peygamber'e izafe edilen *"Vatan sevgisi imandandır."* sözü malumunuzdur. Bazı İslam âlimleri *"Vatan sevgisi imandandır."* sözünün zayıf hadis veya mevzu olduğunu söylese de manasının doğru olduğunu ifade etmişlerdir. Müslümanlar yüzyıllar boyunca vatan sevgisinin kaynağını iman gereğine hamletmiştir. Müslümanların zihin ve gönül dünyasında bu idrakte vatan ve devlet anlayışı şekillenmiştir. Yüzlerce yıldır ecdat kaniyla sullan Anadolu milletimizin yegâne vatanıdır.

Tarihi seyirde vatanın selameti için askeri, ekonomik, siyasi aparatlarla planlanmış saldırılarla yüzleşmek ve mücadele etmek gerekmiştir. Önceki yüzyıllarda çoğunlukla savaş meydanında iki ordunun kıyasıya harbi ile gerçekleşen savaşlar günümüzde vekâlet savaşları olarak isimlendirilen türe evrilmiştir. Bizden görünüp, kuzu postuna bürünmüş şekilde içimizde yer tutanlar devletin değişik kademelerine sızmışlardır. Bu vatanın evlatları aldıkları talimatları vatan, millet, din ve devlet gibi değerleri üzerinden kritik etmeden mankurt gibi yerine getirenlerle mücadele etmek zorunda kalmıştır.

Vatanını En Çok Seven İşini En Güzel Yaptır

Vatan için çalışmak sadece vatani sevmenin yeterli olmayacağı özellikli bir durumdur. Vatanını sevmek elbette gereklidir. Bu sevginin gereği vatanın menfaatleri konusunda hainleri tanıyıp onların plan, eylem ve faaliyetlerine karşı uyanık olmaktır. Bu durum gaflete düşülmeyecek derecede önemlidir. Çünkü kişi yaptığı vazifesine göstereceği ihtimamla da sevap kazanabilir. Ayet-i kerimede: **“Güzel iş yapanlara (karşılık olarak) daha güzeli ve bir de fazlası vardır. Onların yüzlerine ne bir kara bulaşır ne de bir zillet! İşte onlar cennetliklerdir ve orada ebedî kalacaklardır.”** buyurulmaktadır. Ayetin ifadesinden anlaşıldığı üzere işini güzel yapmakla Allah'ın bizi her an ve her durumda gördüğünü unuttuğundan yapıldığında dünya saadetine, ahiret selametine vesile olduğu anlaşılmaktadır. Hz. Peygamber lisanıyla **“Allah, amel sâhibinin iş yapınca iyi ve güzel yapmasını sever.”** hadisi ise bu durumun tefsiri mahiyetindedir.

15 Temmuz 2016'da yaşanan acılar hepimizin zihninde, gönlünde tazeliğini korumaktadır. Bu vesileyle rahmetle andığımız şehitlerimizin ruhları şad olsun. Böylesi acıların tekrerrütmemesi için vatanlarını çok sevenlerin her konuda işlerini en güzel şekilde yapmaları önemlidir. Özellikle vatan haini ve düşmanlara karşı titiz ve uyanık davranmaları gerekir. **“Vatanını en çok seven işini en güzel yaptır.”** düsturuyula her ne işle meşgul olursak olalım en güzel ve doğru biçimde yapmaya memur olduğumuz şuurla olalım. Unutmayalım ki düşmanlar pusudadır ve cennet vatanımız üzerindeki hain emelleri halen sürmektedir.

Kaynaklar: 1. TDK, 'Vatan' 2. Mümtetine 9 3. Kur'an Yolu Tefsiri Cilt: 5 Sayfa: 314-316 4. Enfâl -60 5. Diyanet İslam Ansiklopedisi ek-2. Cilt, 212-215.sy

Samet YURTTAŞ
Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı CİK,
Öğretmen

Vatan Der Susarım

**Dedem, koynunda yattıkça
benimsin ey güzel toprak,**

**Neler yapmış bu millet, en yakın
tarihe bir sor bak!**

**Yerim sensin, göğüm sensin,
cihânım, cennetim hep sen!**

**Nasıl bir şanlı millet çıktı gördüm
canlı sinenden.**

Süleyman NAZİF

Vatan; kanımızın aktığı, uğruna canımızı feda ettiğimiz topraklardır. Vatanı yalnızca belli bir kilometrekareye sıkıştırılmış toprak parçasından ibaret zannetmek yanıldan ve gafletten başka bir şey değildir. Yaşadığı topraklar kanıyla sulanmamış bir millet gerçek anlamda bir vatana sahip değildir. Onların vatan olarak telaffuz ettiği; alınan ve değerini gördüğünde satılan toprak parçasıdır.

Türk milleti olarak biz biliriz ki vatan; anadır, babadır, yârdır, mezardır, kandır, namustur, hürriyettir, aşktır, ruhtur, diriliştir... Topyekûn birdir. Biz vatani Orta Asya'dan, Kafkasya'dan, Musul'dan, Yemen'den, Bosna'dan, Balkanlar'dan, İnönü'den, Sakarya'dan, Çanakkale'den, 15 Temmuz'dan ve toprakta yatan binlerce kefensizden biliriz.

Biz, geçmişten günümüze kadar vatani için sayısız bedel ödeyen bir milletiz. En son 15 Temmuz 2016 tarihinde yaşadığımız hain darbe girişiminde milletimiz vatani uğruna neler yapabileceğini bir kez daha bütün dünyaya göstermiştir. Tankların, topların, mermilerin ve uçakların önüne sanki ebabil kuşuymuş gibi atlayarak ölüme göz kırpan bir milletten bahsediyoruz. Yaşların, makamların, mevkilerin, mesleklerin ve isimlerin hiçbir önemi olmadan tek bir uğurda vatan aşkıyla yanıp tutuşan milyonlarca insan. Arkalarında eşlerini, çocuklarını, anne-babalarını, hayallerini bırakacak kadar gözü kara ve vatan mayasıyla malyalanmış bir millet.

Biz, gökyüzünü kendine miğfer yapan bir milletiz o yüzden üzerimize bomba yağdıran uçaklar bizi korkutamaz. Biz, kurşunlar yağarken gül kokusu alan, şehadet için canını veren bir milletiz. Gömüldükçe fişkıran da yine bizleriz. Bilge Lider Aliya İzzet Begoviç'in dediği gibi: "Bizi toprağa gömdüler fakat tohum olduğumuzu bilmiyorlardı." Bizi gömmeye kalktıkları toprağın ruhu biziz, özü biziz. Damarlarımızdan gürül gürül vatan sevgisi akar. Ufka baktıkça parlayan ay ve yıldız.

Biz Mavi Vatan, Anadolu, Trakya, Karadeniz, Akdeniz, İstiklal Marşı, Misak-ı Milliyiz.

TÜRKİYE YÜZYILININ KAHRAMANLARI

Bir olan, beraber olan,
vatan uğruna destan yazanlar

Gulden YARDIMCI
Erzurum E Tipi Kapalı CİK,
Infaz ve Koruma Memuru

TÜRKİYE YÜZYILININ
KAHRAMANLARI

Şehit Şenay Aybüke Yalçın Anısına

2017 senesi Haziran ayının dokuzuncu günü Batman'ın Kozluk ilçesinde bu ülkenin çok kıymetli bir eğitim neferi Hakk'a yürüdü. İsmi Şenay Aybüke Yalçın'dı. Henüz 22 yaşındaydı. Atandığını "Öğretmen oldum ben." şeklindeki mesajıyla ilan etmişti. "Gitme, terör var orada." dediler, dinlemedi. "Ben gitmezsem kim gidecek?" dedi ve bu ülkenin bağrında yetişmiş her cesur ve kahraman öğretmene yakışır bir şekilde, hiç tereddüt etmeden koştu ilim ve irfan yaymaya ülkemizin kıymetli toprağına.

Aybüke öğretmen öğrencileri tarafından çok sevilirdi. Çünkü o da öğrencilerini çok seviyordu. Öğrencilerinin gülen gözleri, gelecek güzel günler adına umut veriyordu. Güzel olan sevgiydi, kardeşlikti, mutlu günlere dair hep birlikte umut etmekte.

Memleketinden çok uzaktaydı. Ailesinin sesiyle yetiniyordu ama mutluydu çünkü çocukluk hayali gerçek olmuştu. Memleketine döneceği günlerin hayalini kurup gün saymak yerine olduğu yeri sevgisiyle güzelleştirmeyi deniyordu ve başarmıştı. Müzik, sevginin diliydi ve sevgi namına her şey tamamdı.

Öğrencilerine karnelerini dağıtmıştı o gün. Yaz tatili sonunda kavuşma sözü verdi herkes birbirine. Aybüke öğretmenleri seneye de derslerine gelecekti. Müziğe ilgisi olanlara konservatuvar sınavı için fazladan ders vermeye söz vermişti yeni öğretim yılında. Kendisi gibi kalbi ve dimağı güzel öğretmenler yetiştirmeye ant içmişti besbelli. Şimdilik dinlenme molası veriyordu sadece. Memleketine dönmeden arkadaşlarıyla da vedalaşma planı yaptı. Kanlı terör örgütünün ilçe belediye başkanına düzenlediği terör saldırısında kurşunların arasında kaldı. Öğrencilerine verdiği kavuşma sözünü tutamadı. Çok sevdiği ülkesinin çok sevdiği toprağında can verdi. Ülkenin canıydı, ülkesine canını verdi.

“ Aybüke Yalçın, bu coğrafyanın cesur ve çalışkan kadınının ölümsüz bir örneğidir. Tarih boyunca vatan savunmasında payına düşeni sonuna kadar gözünü kırpmadan yapan Türk kadını düşmana karşı çok güçlü bir silah olmuştur.

Aybüke Yalçın

11 Eki 2016, 14:12 • 🌐

Öğretmen oldum ben 😊😊

Öğrencileri bilseydi Aybüke öğretmenlerini bir daha asla göremeyeceklerini onu bırakırlar mıydı hiç? Öğretmenlerinin önünde siper olur, terörün karşısında dağ olur, taş olur, kale olur yine de öğretmenlerinden ayrılmazlardı. Hiçbir terör örgütü de kenetlenmiş bu sevgi bağına delip öğretmenlerini onlardan alamazdı. Lakin terör öyle bir zillet ve illettir ki yalnız anını kollar kurbanının ve o an yaklaşır yakınına. Kalleşçe saldırır ve kaçır. Sevileni sevenden ayırır ve bu ayrılıktan, bu kandan, bu hicrandan beslenir.

Terör; tarih, siyaset, ekonomi bilen değil, nankörlüğüyle nam salmış cahillerin işidir. Kendilerini ele kullandıracak kadar da zavallı ve aşağılıktırlar. Elin hainine yaranmak için kendilerini bu topraklara hain eylerler. Ülkelerinin saygın bir yurttaş olma yerine elin maşası, kulu olmayı yeğler, dinden de milliyetten de çıkarlar. Öyle ya terörist bilmez ki, sevgi ölmez şehit olup ölümsüzleşirler.

Aybüke öğretmen geride sadece gözü yaşlı anne, baba, kardeşler bırakmadı. Geride yüzlerce arkadaşı, öğrencisi ve onu dünyada tanımayan, hiçbir zaman tanıma imkânı olmayan milyonlarca sevenini de bıraktı. Onunla farklı yüzyıllarda yaşayacak ama adını dilinden düşürmeyecek, sırf ona ben-

zesin diye evladına onun adını verecek, dualarından onu eksik etmeyecek milyonlarca insan bıraktı. Eğitim yuvalarında, caddelerde, kütüphanelerde, parklarda adını ölümsüzleştirecek bir millet var arkasında. Bu millet Nene Hatun'u, Kara Fatma'yı, Şerife Bacı'yı, Nezahat Onbaşı'yı, Halime Çavuş'u, Tayyar Rahmiye'yi, Şehit Astsubay Esmâ Çevik'i, 15 Temmuz şehidi özel harekât komiseri Zeynep Sağır'ı ve nicelerini unutmadı. Bu vatan onun için can veren hiçbir kahramanını unutmamasıyla bilinir ve hainlere en büyük darbe işte budur!

Bazı insanları sevmek için onları tanımaya, fiziksel varlıklarını görmeye ihtiyaç yoktur. Her naçiz vücut elbet bir gün toprak olacaktır. Önemli olan güzel hatırlanacak bir mazi bırakmaktır. Ölümsüz olan toprak olacağını bile bile yaşayanlara bırakılan tertemiz hatıralar, şerefli bir mazidir.

Hiç kimse Aybüke öğretmenini katleden eli kanlı kalleşleri tanımayacak, bilmeyecek, sevmeyecek. Sevgisiz bir dünya yaratılması yolunda yaptıkları her türlü katkı kendileriyle birlikte lanetlenecek her gün. Rezil ve zavallı yaşamları sonlansın diye her gün dua edecekler. Cezalarını çekecekleri gün tez gelsin diye şanlı ordumuzu bekleyecekler.

“

**Öğrencileri bilseydi
Aybüke öğretmenlerini
bir daha asla
göremeyeceklerini onu
bırakırlar mıydı hiç?
Öğretmenlerinin önünde
siper olur, terörün
karşısında dağ olur,
taş olur, kale olur yine
de öğretmenlerinden
ayrılmazlardı.**

“Kişi ismiyle müsemmadır; ismiyle doğar, ismiyle yaşar, ismiyle ölür.” der atalarımız. Selam olsun isminin hakkını veren ülke evladına! Selam olsun vatanını canından öte sevenlere! Selam olsun evladına vatanını, milletini kayıtsız şartsız, canından çok sevmeyi öğretenlere!

“Şenay” ay gibi güzel olan *“Aybüke”* kusursuz güzellik demektir. Öyleyse biz, ayın en güzel kızını en parlayını bu vatanın bağrında şehit verdik; nametlere, kalleşlere, şeref yoksunu zavallılara ders olsun!

“Orda bir köy var uzakta. O köy bizim köyümüzdür. Gitmesek de görmesek de o köy bizim köyümüzdür.” der ya çocuk şarkısı, o iş öyle değildir. Gitmediğin, görmediğin hiçbir yer senin olmadı, olmayacaktır. Bir Doğu Türkistan atasözü der ki: *“Canın o topraktan daha değerliyse üzerinde yürüdüğün yer senin vatanın olamaz.”* toprak için emek harcamıyor, gerektiğinde canından geçmiyorsan o toprak üzerinde hiçbir hakkın yoktur. Kendi toprağına ölmekten korkup gitmiyor, hainlerin senin toprağında nefes almasına göz yumuyorsan sen o toprağın bırak sahibi olmayı kiracısı bile olamazsın. Sahip olmak var olmakla alakalıdır. Varlığın yoksa sahipliğin de yoktur. Aybüke Yalçın, o toprağın sahibi olduğunu

“

Aybüke öğretmen geride sadece gözü yaşlı anne, baba, kardeşler bırakmadı. Geride yüzlerce arkadaşı, öğrencisi ve onu dünyada tanımayan, hiçbir zaman tanıma imkânı olmayan milyonlarca sevenini de bıraktı.

göğsünü gere gere gösterdi. O kadar geçerli bir tapu aldı ki orada sonsuza dek oradan ayrılmayacak. Hep öğrencilerinin yanında olacak hep ders okutacak öğrencilerine. Güzel sesi rüzgârla fısıldayacak sevgiyi, kardeşliği...

Aybüke Yalçın, bu coğrafyanın cesur ve çalışkan kadınının ölümsüz bir örneğidir. Tarih boyunca vatan savunmasında payına düşeni sonuna kadar gözünü kırpmadan yapan Türk kadını düşmana karşı çok güçlü bir silah olmuştur. Babası, karındaşı, can yoldaşı, evladı vatan savunmasına gittiğinde köyünü, obasını savunmuş gerektiğinde cepheye girmiştir. Kurtuluş Savaşı'nda nicesi Nene Hatun gibi ölümsüzleşmiş, tarihin en güzel sayfasında en asil yeri almıştır.

Türk halkının vatan savunmasında yer almak için üzerine üniforma giymeye ihtiyacı yoktur. Çünkü her Türk askerdir. Her Türk vatanını savunmaya, can vermeye dünden hazırdır. Ne vakit nerede bir hain türese Aybüke öğretmenin öğrencileri orada, onun hatırasının namına, o hainin karşısına dikilecek. Ne vakit Aybüke öğretmen akıllarına gelse teröre lanet okuyacak, katillerinin yüzüne tükürecek.

Bu millet nice Aybükelere yetiştirdi okullarında. Kimi öğretmen oldu, kimi infaz ve koruma, kimi hâkim-savcı, kimi doktor, kimi hemşire, kimi fabrikada işçi, kimi sanayide usta. Kimi uluslararası platformlarda temsil etti ülkemizi, bayrağı göklere çekti kimi vatanın en uç hududunda canını verdi bayrak yere düşmesin, namerdin eli mabedimize değmesin diye. Kimi bu ülkenin okullarında pırl pırl gençler yetiştirdi kimi yurttaşının sağlığı için sabahladı. İsimlerin ya da mesleklerin önemi yok. Bu ülkenin her ferdi bu vatan olmazsa kendisinin de olamayacağını bilir ve gerekiyorsa canından can katar bu toprağa.

Bir gün bu ülkenin bir karış toprağına göz diken, göz dikene destek olan, göz dikenin gözünü oymayan bilsin ki vatan mevzu bahis olduğunda Aybüke öğretmen ne ilkti ne sondu ne de son olacak. Ne vakit birisi hainliği soksa aklına bilsin ki bu ülke sahipsiz değil.

Var ol Aybüke öğretmen! Ruhun şad mekanın cennet olsun...

Ferhat ÇELİKER
Van T Tipi Kapalı ÇİK,
Öğretmen

Mevzu Vatansa Gerisi Teferruattır

Birey olarak insanın sosyal hayat içerisinde kazandığı ve doğuştan aldığı roller/statüler vardır. İnsan, bir aile içinde çocuğu için anne-baba ya da anne ve babası için evlat rolünü üstlenir. Çalışma ve çabasına bağlı olarak da öğrenci için öğretmen, hasta için doktor ve bir taraftar için sporcu olur. Bu rolünü ne kadar iyi yönetirse çevresindeki kişiler tarafından sevilen, rol model alınan bir şahıs olarak topluma örnek olur ve kitleleri arkasından sürükler. Bu açıdan statüyü; bir kimsenin toplumda ya da topluluk içindeki durumu, yeri, kazandığı saygınlık, makam olarak tanımlayabiliriz. Kişinin kazandığı saygınlığın ölçütü değerlerine olan bağlılığı, yaptığı eylemleri ve bunların sonuçlarıyla belirlenir.

Hayatımızda öyle anlar vardır ki adrenalinin yükselmesiyle davranışlarımızda statümüzü, saygınlığımızı bir kenara bırakır, bağlı olduğumuz değerlerimizle göre davranırız. Bir anda hayat önceliğimiz ön plana çıkar. Evlat, baba, doktor, öğretmen veya sıradan bir vatandaş olduğumuzu bir kenara bırakır değerlerimizle, kalbimizle hareket ederiz.

Şimdi Sıra Bende

Kazanımımız olan statülerimizi bir kenara bırakıp dönmeyi bile düşünmediğimiz, kalben hareket ettiğimiz en önemli değerimiz vatandır. Bu manevi değer, aklın yerine kalbi duyguların hüküm sürdüğü, milli birlik ve beraberliğin sağlanmasında kilit taşı (kök değer) niteliğindedir. İnsanın ülkesini sevmesi, kendisini ülkesi ile tanımlaması, vatanının huzurunu dert edinmesi ve sonuç olarak vatanı için fedakârlıkta bulunması olmazsa olmazdır. Ayrıca bu duygular vatandaş kavramının vatansevire dönüşümünü sağlar.

Şanlı tarihimizin gelişim sürecine baktığımızda asker kökenli başarı hikâyeleri kadar herhangi bir askerlik eğitimi almayan fakat duruşuyla, milli mücadeleye verdiği destekle, düşmana karşı direnişiyile statüsünü bir kenara bırakan kahramanlar da görmekteyiz. Şimdi sıra bende, şimdi sıra bizde diyenler var. **“Vatan yoksa doktor olmuşum, sporcu olmuşum, öğretmen olmuşum ne önemi var.”** diyenler. Ceddinden aldığı bu vatanı sonrakilere emanet

etme duyarlılığını gösteren, kendine bunu mukaddes görev edinenler var.

Hem Havan Topuyla Hem Futbol Topuyla

Osmanlı İmparatorluğu I. Dünya Savaşı'nda dünyanın en onurlu mücadelesini verirken bir yanda yoklukla bir yandan imparatorluğun içindeki huzursuzluklarla uğraşırken halk büyüğünden küçüğüne, kadınından erkeğine kadar milli birlik ve beraberlik ruhuyla vatanını savunmaktaydı. Çanakkale'de askerin kumanyası; sabah üzüm hoşafı, öğlen yok, akşam buğday çorbası ve yarım ekmek. Bu, herhangi bir günün menüsü bir başka gün sabah: yok, öğlen: yok, akşam: üzüm hoşafı ve ekmek. Bir başka gün ya daha azı ya da hiç olmayan yemek menüsü. **“Mevzu vatansa gerisi teferruattır.”** deyip cephe- den cepheye koşan, kalede geçilmezlik ünvanını Çanakkale'de de sürdürerek **“Çanakkale geçilmez.”** dedirten vatansever sporcular. Bir yanda düşman bir yanda yokluk. Lakin **“Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.”**

“

Şehitlerin kanlarıyla sulanmış bu toprak, içinde tarihe altın harflerle yazılmış nice kahramanlık hikâyeleri barındırır. Hepsinde de kendi bedenlerini hiçe sayarak geri dönmeyi bile akıllarından geçirmeyen, her şeyini terk edip yola düşenler var.

I. Dünya Savaşı'nda amacına ulaşamayan canavarlar bu sefer şımarık çocuklarını sahneye sürmüş, karşılarında yine kanının son damlasına kadar çarpışan Anadolu insanını bulmuşlardır. Mustafa Kemal Paşa, Büyük Taarruz'un yerini ve tarihini arkadaşlarıyla gizli bir toplantıda belirlemek istiyordu. Bu görüşme nedeniyle Mustafa Kemal Paşa Konya'ya giderken 28 Temmuz 1922 günü Akşehir'de bir futbol maçı düzenletirdi. Subaylar arasında yapılacak olan

“

İnsanın ülkesini sevmesi, kendisini ülkesi ile tanımlaması, vatanının huzurunu dert edinmesi ve sonuç olarak vatani için fedakârlıkta bulunması olmazsa olmazdır. Ayrıca bu duygular vatandaş kavramının vatansevere dönüşümünü sağlar.

bu maçın amacı başkomutanın ve yüksek rütbeli subayların bu maçı izlemeye gidecekleri yolundaki haberlerin yayılıp Türklerin daha uzun bir süre taarruza girişemeyecekleri yönündeki kanıyı güçlendirmektir. Atatürk'ün amacı ise buraya bütün üst düzey subayları toplayıp Büyük Taarruz'un kararını almaktır. Plan istenildiği gibi işledi ve 26 Ağustos tarihinde büyük taarruz kararı alındı. Bu futbol maçı Türk spor tarihinde çok önemli bir yer teşkil eder. **Bedri Gürsoy**, nemli gözlerle o günleri anlatırken; **“Hem havan topuyla hem futbol topuyla savaş kazanan tek ülke biziz.”** diyordu. **“Şehitlerimiz var şahitlerimiz var. Futbolda birçok ülke dünya şampiyonu oldu ama hiçbir ülkenin futbolu bizimki gibi kahraman olmadı!”**

Şehitlerin kanlarıyla sulanmış bu toprak, içinde tarihe altın harflerle yazılmış nice kahramanlık hikâyeleri barındırır. Hepsinde

de kendi bedenlerini hiçe sayarak geri dönmeyi bile akıllarından geçirmeyen, her şeyini terk edip yola düşenler var. Aynı 15 Temmuz gecesi abdestlerini alarak darbeci teröristlere geçit vermemek için canlarını hiç düşünmeden tankların, kurşunların önüne atanlar gibi. Hepsi statülerini, mevkilerini, evde çocuklarını, kardeşlerini, işlerini güçlerini bırakarak, gözlerini bile kırpmadan canlarını vatan, millet uğruna feda ettiler. 15 Temmuz gecesi işçisi, mühendisi, profesörü, ev kadını, vaizi ve emeklisine kadar her meslek ve yaş grubundan vatansever varsa milli birlik ve beraberlik ruhuyla yurt savunmasına katıldılar.

Özümüzde ve kanımızda olan bu milli mücadele ruhu hiçbir zaman ne değişti ne de eksildi. Örnek mi istiyorsun? İşte 1071 Malazgirt Muharebesi, 1453 İstanbul'un Fethi, 1914 Çanakkale Zaferi, 30 Ağustos Büyük Meydan Muharebesi...

Hiçbiri Unutulmadı Unutulmayacak!

15 Temmuz gecesinin seyrini değiştiren **Ömer Halisdemir**, Ankara Gölbaşı Özel Harekât Saldırısında şehit olan **Ahmet ve Mehmet Oruç** ikiz kardeşler, darbeci hainlerin tankını engellemek için 4 kilometre tankın üzerinde giden ve şehit olan **Emin Güler**, en genç şehit **Halil İbrahim Yıldırım**... Daha isimleri saymakla, kahramanlıkları anlatılmakla tükenmeyen aziz şehitlerimiz.

Bizlere bu güzel vatani armağan eden aziz şehitlerimizi saygı, rahmet ve minnetle anıyorum. Ruhları şad olsun.

Abdullah KAYA
Nazilli E Tipi Kapalı ve Açık ÇİK,
Öğretmen

Tarihin Arka Sokağı

**“Beyaz adam geldiğinde bizim topraklarımız, onların ise İncil’i vardı.
Bize gözlerimizi kapayıp dua etmeyi öğrettiler.
Gözlerimizi açtığımızda bizim elimizde İncil, onların ellerinde
topraklarımız kalmıştı.”**

Jomo Kenyatta

Tarih boyunca çok önemli olayların yaşandığı yüzyıllar vardır. Bu yüzyıllar öyle önemli ve büyük değişimlere zemin hazırlar ki gelecek yüzyıllarda yaşanacak olayların fitilini ateşler. 16. yüzyılda yaşanan coğrafi keşifler böyle büyük değişimlere yol açmış ve dünya coğrafyasında yaşayan birçok milletin büyük acılar yaşamasına neden olmuştur.

Coğrafi keşiflerle Batı dünyası Doğu'nun zenginliklerini kendi ülkelerine götürmeye başladılar. Böylece doğu dünyası fakirleşmeye başlarken Batı dünyası inanılmaz bir zenginliğe ulaştı. Afrika, Asya ve keşfedilen Amerika kıtasında yaşayan halkın elinden zenginliklerinin alınması yetmezmiş gibi halkı köleleştirilerek köle pazarlarında satmaya başladılar. Bu durum sadece madalyonun görünen yüzüydü. Madalyonun arka yüzünde ise yaşanan dramları, trajedileri ve katliamları anlatmaya kelimeler yetmiyordu. Amerika kıtasında yaşayan Kızılderililerin, Aztek ve Mayaların, Afrika kıtasında yaşayan onlarca Afrika halkının, Asya kıtasında yaşayan Müslüman ve Hintlilerin yaşadığı soykırımın bugün tarifi mümkün değildir.

Ulu Hakan Abdülhamid Han

Dünyanın hemen hemen her bölgesinde yaşanan bu acılara karşı sömürüye ve haksızlığa dik duran, zulme karşı halkını birleştirip mücadeleye başlayan liderler yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamıştı. İşte o sömürgecilğe ve haksızlığa karşı bizim topraklarımızda dış güçlere büyük bir dik duruş gösteren en büyük liderlerden biri Cennetmekân Ulu Hakan Abdülhamid Han idi. Abdülhamid Han, harp meydanında sulh yoluyla durdurduğu sömürgeci devletlere karşı Osmanlı topraklarında büyük bir mücadele başlattı. Ülkenin her bölgesinde haberleşme ağını genişleterek büyük bir istihbarat ağı oluşturdu. Özellikle Osmanlı topraklarının petrol çıkan bölgelerinde batılı sömürgecilere karşı kıyasıya bir mücadele başlattı. Bu bölgeleri hazine arazisine çevirerek toprak alım satımını yasakladı. Ayrıca bu bölgelerde bulunan batılı ajanların arkeoloji kazı bahanesiyle yapmış oldukları tarihi eser kaçırma faaliyetlerine karşı gerekli önlemleri aldı. Uyguladığı stratejik siyasi dehası ile Batılı devletlerin birbirlerine düşmelerini sağladı. Yahudilerin Filistin bölgesinde toprak almak için yaptıkları inanılmaz büyük miktarlardaki para tekliflerini ve Osmanlı Devleti'nin tüm dış borçlarını kapatma sözlerini elinin tersiyle itti. Çünkü Ulu Hakan tüm ömrünü **'Halka hizmet Hakk'a hizmet'** düsturu ile yaşamış tüm dünya mazlum milletlerine yardımlar yaparak onların da gönül dünyasında silinmeyen bir lider olmuştu. Ulu Hakan'ın bu destansı mücadelesine son vermek isteyen dış mihrakların etkisiyle de tahttan indirilen Abdülhamit Han, kardeş kanının akmasına engel olmak amacıyla kaderine razı olmuş ve dünya tarihindeki yerini almıştır.

Tarihin Arka Sokağı

Çöl Aslanı Ömer Muhtar

Sömürgecilik faaliyetlerinin en yoğun yaşandığı diğer bölge Afrika kıtasıydı. Sömürgecilğe karşı bu kıtada destansı bir mücadele başlatan ve tüm dünyaya ismi yayılan Çöl Aslanı Ömer Muhtar uzun yıllar İtalyanlarla savaştı. İtalyan ilerleyişini durdurduğu gibi sonraki yıllarında ülkesinin bağımsız olmasını sağlayan meşaleyi yaktı. Çöl Aslanı Ömer Muhtar 1858 yılında dünyaya geldi. İyi bir İslami eğitim alan Ömer Muhtar genç yaşında Senusi hareketine katıldı. Gözü karalığı, cesareti ve üstün savaşçı yanlarını ilk olarak 1899 yılında Fransa'nın Çad işgali sırasında gösterdi. Birliğini geç tamamlayan ve sömürgecilikte geciken İtalya, Osmanlı topraklarından Libya'ya işgal girişiminde bulundu. Karadan Libya sınırının olmaması ve deniz yolunun da İtalyan donanması tarafından kapatılması nedeni ile başta Mustafa Kemal ve Enver Paşa olmak üzere Osmanlı subayları Libya'ya geçerek direniş başlattı. Osmanlı subaylarının mahiyetine giren Ömer Muhtar, destansı mücadelesine başladı. Osmanlı subayların önderliğinde inanılmaz bir mücadele veren Libya halkı İtalyanları sahil kısmına hapsetti. Stratejik dehasını ve lider yönlerini bu savaşta gösteren Ömer Muhtar halk tarafından kahraman ilan edildi.

İtalya Devleti'nin Osmanlı adalarını işgal etmesi, Çanakkale Boğazı'nı abluka altına alması ve başlayan Balkan Savaşı nedeniyle Osmanlı subayları mecburen geri dönmek zorunda kaldı. Gözyaşları ile Balkanlara geçmek zorunda kalan Osmanlı subaylarının koordine ettiği mücadelenin başına Çöl Aslanı Ömer Muhtar geçti. Gözü karalığı, teşkilatçılığı ve inanılmaz stratejik dehası ile Ömer Muhtar 22 yıl boyunca İtalyanlara Libya topraklarını dar etti. Gönüllü kuvvetleri ile İtalyan ordu-suna inanılmaz ağır kayıplar verdirdi. İtalya'nın Libya içlerine ilerlemesine engel oldu. İtalya'nın Libya'ya atadığı sözde valileri savaş meydanlarında tek tek yendi. Tarihler 1931 yılını gösterdiğinde Ömer Muhtar 73 yaşına gelmişti. İlerlemiş yaşına rağmen İtalyanlarla destansı mücadelesine devam ediyor, bağımsızlık için gece gündüz demeden çarpışıyordu. İtalyan hava kuvvetlerinin ağır bombardımanına maruz kalan çöl aslanı, yaralı olmasına rağmen son mermisine kadar çarpışmıştı ama esir düşmekten kurtulamamıştı. İtalyanlar tarafından yargılanan Ömer Muhtar idam edilerek çok istediği şehitlik mertebesine ulaştı.

Tarihin Arka Sokağı

Mustafa Kemal Atatürk

20. yüzyılda emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı isyan bayrağını açan milletler yavaş yavaş bağımsızlıklarını kazanmaya başladılar. Bu mücadelelerin başarılı olmasında Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde örgütlenen Türk halkının, işgal güçlerini Anadolu'dan atması ve bağımsızlığına kavuşması tüm mazlum milletlere moral vererek model olmuştur. Asya'dan ve Afrika'dan birçok millet Türk Milli Mücadelesini örnek alarak bağımsızlığına kavuşmuştur. Kurtuluş mücadelesinin lideri olan Atatürk, Samsun'a çıktığında Anadolu'nun her yeri işgal altındadır. İngilizler Musul, Antep, Kilis ve İskenderun'u işgal ederken, Fransızlar ise Adana, Osmaniye ve Mersin'i işgal etmiştir. Milli bilincin uyandırılması için Havza ve Amasya genelgeleri yayınlanmıştır. Daha sonra Mustafa Kemal Erzurum ve Sivas'ta kongre düzenlemiştir. Milli bilincin uyanması ile birlikte halk işgallere karşı miting ve protesto yapmıştır.

Sivas ve Erzurum Kongrelerinden sonra Ankara'ya gelen Mustafa Kemal, 23 Nisan 1920'de Türk milleti ile birlikte Büyük Millet Meclisini açmıştır. Büyük Millet Meclisi başkanı seçilen Atatürk, Kurtuluş Savaşı mücadelesinin lideri olmuştur. Milletin birlikte her şeylerini seferber ederek verdikleri Kurtuluş Savaşı mücadelesi, 11 Ekim 1922 yılında başarıya ulaşmıştır.

15 Temmuz

15 Temmuz 2016 tarihinde Fethullahçı Terör Örgütü dış mihrakların da desteğiyle milli iradeye darbe vurmaya yeltenmiştir. Milli iradeye yapılan bu darbe girişimini Türk milleti meydanlara inerek, kanı ve canıyla mücadele ederek, şehitler vererek durdurmayı başarmıştır. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla meydanlara inen binlerce vatandaşımız darbecilere haddini bildirmiştir.

Türk halkı milli iradeye olan bağlılığı, özgürlüğüne ve bağımsızlığına olan sevdası sayesinde yüzyıl önce nasıl işgalcilerden kurtularak tüm dünyaya örnek olduysa, 15 Temmuz 2016 günü hain darbe girişimini durdurarak da tüm dünyaya yine örnek teşkil etmiştir. Türk halkının bu milli mücadele azmi, bağımsızlığına ve milli iradeye olan bağlılığı, sömürgeci zihniyetlere vurduğu darbe ile tüm dünyadaki ulusların takdirini kazanmıştır. Unutulmamalıdır ki tarih boyunca hiçbir şey geçmişten bağımsız değildir ve gerçek zafer her daim mücadele edenlerindir.

Ümmü GÖKDEMİR
Hüseyin Turgut Personel Eğitim Merkezi
Psikolog

Geçmişimizden Gelen Birlik

Hangi şartta ve durumda olursa olsun Türkler birlik içinde kalmayı başarmış bir millettir. Millet olmak; dil, tarih, vatan, kültür gibi değerlerle zor zamanlarda bir araya gelerek birbirine destek olmayı gerektirir. Tarihimizde milli birlik ve beraberliğimizi yansıtan birçok olay bulunmaktadır. Şimdi bu hikayelerin birinden bahsetmek istiyoruz:

Ahmet ve Mehmet çok eskiden beri iyi arkadaşlıklar ve beraber büyümüşlerdir. Yedikleri içtikleri hep birdir. Çanakkale Savaşı'nda da beraber olmuşlardır. Düşman mermiyi yağmur misali üzerine atarken Mehmet düşman kurşunuyla yere serilir. Bunu gören Ahmet komutanına seslenir:

“Komutanım! Mehmet vuruldu. Gideyim onu kurtarayım.”

Komutan: **“Olmaz o çoktan can vermiştir, şehit olmuştur. Gidip de canını tehlikeye atma.”**

Ahmet: **“Komutanım belki yaşıyordur!”**

Komutan: **“Olmaz dedim Ahmet! Canını tehlikeye atma!”**

Ahmet: **“Ama komutanım ya yaşıyorsa...”**

Komutan: **“İyi, git! Git de sen de onun gibi can ver.”**

Bunun üzerine Ahmet, vurulan arkadaşını kurtarmaya gider. Mermiler başının üstünden vızır vızır geçer. En sonunda Ahmet, Mehmet'i güçlüğüle siperin arkasına getirir. Komutan, Mehmet'in sağ olup olmadığını kontrol eder ve konuşur.

Komutan: **“Al işte! Sana demiştim. Şehit olmuş. Değmedi gittiğine.”**

Ahmet: **“Değdi komutanım!”**

Komutan: **“Nesine değdi oğlum can vermiş işte!”**

Ahmet: **“Değdi komutanım! Çünkü onu kurtarmaya gittiğimde bana söylediği son sözler; Geleceğini biliyordum Ahmet, biliyordum.”**

Bu anekdotan da anlaşıldığı gibi hangi durumda olursak olalım kendimizden çok vatanını, milletini, bayrağını düşünen, düşüncesini davranışlarıyla da destekleyen bir milletiz.

Suna ÖĞÜR

İzmir 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı CİK,
Psikolog

TÜRKİYE YÜZYILININ
KAHRAMANLARI

Unutmadık, Aklımızda!

Bazı yaşam olaylarının insan üzerindeki etkisi kalıcı olabilmektedir. İnsan nefes aldığı süre boyunca bu olayları hafızasından atamadığı gibi her an sanki ona eşlikçi (eşlik eden) bir durum gibi hissedebilmektedir. Hayatın anlamını sorgulatan bu eşlikçi öyle ki bazen sürekli olumsuz düşünerek insanı nefessiz bırakabilir. Bu düşüncelerdeki kimi bireyler, *“Etkisinde kurtulamıyorum. Ne yaparsam yapayım aklımdan çıkmıyor, rüyalarım giriyor. Düşündükçe çıldırarak gibi oluyorum.”* gibi cümlelerle ne kadar zorlandıklarını ifade etmeye çalışır.

Bu olaylardan bazıları insan eliyle gerçekleşirken bazıları doğal afetler şeklinde meydana gelen yaşam olaylarıdır. İz bırakan yaşam olaylarından bazıları yakın tarihte yaşadığımız darbe, deprem ve pandemi gibi olaylardır.

Ülkemizde 2016 yılında yaşanan darbe girişimi de insanlarda gelecek kaygısı ve güven sorunu gibi birçok rahatsızlığa neden olmuştur. İnsan eliyle yaratılan her travmatik olay gibi darbe girişimi de insanların üzerinde kalıcı etkiler bırakmıştır. Bireyin en temel ihtiyaçlarından biri olan güvende hissetme ihtiyacının sarsılması ve kaos ortamının yarattığı gelecek kaygısı gibi pek çok psikolojik soruna neden olabilmektedir.

Tehlikede olduğunu düşünen her insan kendisini biraz çaresiz, öfkeli ve mutsuz hisseder. Özellikle de bu tehlikeli olay beklenmedik bir anda gelişmişse kişinin kendisini buna psikolojik olarak hazırlaması mümkün olmadığı için bireyin bununla baş edebilmesi güçleşmektedir. Çaresiz hisseden insan nasıl

“

İnsan eliyle yaratılan her travmatik olay gibi darbe girişimi de insanların üzerinde kalıcı etkiler bıraktı. Bireyin en temel ihtiyaçlarından biri olan güvende hissetme ihtiyacının sarsılması, kaos ortamının yarattığı gelecek kaygısı gibi pek çok psikolojik soruna neden olmuştur.

davranacağını, nasıl tepki vereceğini hatta günlük hayatına nasıl devam edeceğini bilemeyebilir. Darbe girişiminden sonra yaşanan süreçte de insanlar psikolojik olarak ülkede yaratılmaya çalışılan kaos ortamından olumsuz anlamda etkilenmiştir. Çok iyi tanıdığını düşündükleri insanlar tarafından kandırılmış gibi hissetmişler, kamu gücünün kötüye kullanılması sonucunda hayal kırıklığına uğramışlardır.

Tarihte buna benzeyen çok olaya tanıklık edilmiştir. Buldukları statü ve makamı, kişisel hırsları ve zaafı uğruna kullanan insanlar nedeni ile pek çok kayıp verilmiştir. İnsan, güçlü olabilmek adına ötekini önemsizleştirdiği anda tehlikeli bir canavara dönüşebiliyor. Bunun en yakın şahitliğini darbe girişimi sırasında hiç acımadan insanların üzerine atılan mermilerin bıraktığı izlerde gördük. Bu nedenle çocukluk döneminde verilen aile eğitiminin öneminden her zaman bahsetmeye çalıştık. Çocuklukta duyurulmayan ihtiyaçların ileride yaratabileceği kişilik tiplerinden bahsettik. Kişisel hırslarını ön planda tutan, acımasız, empati yoksunu insanların mevki ve makamlarını kötüye kullanabildiklerini biliyoruz. Kişisel doyuma ulaşmış, kendisiyle ve çevresiyle barışık, ahlaklı ve vicdanlı yetişen insanların insanlığa zararının dokunmayacağını unutmamalıyız.

Nurgül AÇIKGÖZ
İnegöl Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
Psikolog

İnanmanın Psikolojik Gücü

İnanç; kavranılması, algılanması zor ve soyut bir kavramdır. Toplumda “inanç” kelimesi geçtiğinde insanların aklına gelen ilk şey din kavramıdır.

Din ile duygu arasında oldukça yakın bir ilişki söz konusudur ve din; davranışlarımızı, duygularımızı şekillendirir. Psikolojik disiplin şunu söyler: İnanç bireysel olarak bakıldığında insanları ruhsal olarak olumlu etkiler. İnançın ismi değişir fakat etkisi aynıdır. İnanç, bizleri ayakta tutan içsel bir kaynaktır. Bu içsel kaynaklar sayesinde normal zamanda yapamadığımız davranışları bile bir anda yapabildiğimizi fark ederek şaşkınlığa uğrayabiliriz.

Dinin etkisini incelerken aslında dini nasıl algıladığımız önemlidir. Dini öğrendiğimiz şekil, dinin bizi olumlu veya olumsuz etkilemesi konusunda belirleyicidir. Dini inanç kişinin zihninde şefkatli,

hoşgörülü, ayırım yapmayan, içinde saygı dolu bir anlayışla koruyucu; kolaycıysa, güven ve sevgi içeriyorsa ruhsal olarak destekleyicidir. Dini değerler ve bu açıdan yaşamın anlamlı kılınması gibi hususlar, varoluşçu felsefe ve psikoterapinin de başlıca konuları arasındadır. Geçmişten günümüze biraz daha yaklaştığımızda değerler konusu Maslow'un araştırmalarında, Jung'un, Eric Fromm ve Karen Horney'in yaklaşımlarında önemli bir yer bulmuştur.

İnançın Toplumsal Yönü

Bireyin dini yönden kendi özel yönünü kazanmasında içinde geliştiği toplumun etkileri yadsınamaz. Çünkü insan bilinçli ya da bilinçsiz, çevrenin değerlerini benimsemekte ve benimsediği bu değerler onun yaşayışını etkilemektedir. Böyle bir kişiye psikolojik bir gözle bakıldığında, onun iç dünyasında çevresel etkenlerin izlerini görmek çok da zor olmayacaktır. Öyleyse toplumda yaygın olan dinsel inançların o toplum içinde yaşayan bireyin ruhuna yerleşmesi ve ruhunda etkili bir konum alması doğal bir durum olarak karşılanmalıdır. Sonuç olarak, bireyin inanç kaynaklarından birinin çevrede varlığını sürdüren inanç ve değerler olduğu kabul edilebilir bir gerçektir.

İnancın Psikolojik Yönü

Nitekim manevi ve psikolojik inancın ve gücün en önemli örneğini Çanakkale Gazisi Mustafa Çoruh'un şu sözleriyle örnekleyebiliriz: **“Bize silahtan çok canlı insan lazımdı, o sebeple ölmeyi istemeydik. Ölümünden korktuğumuzdan değil, vatana lazım olduğundan ölmek istemiyorduk.”** sözleri hem psikolojik hem de manevi güç anlamında inanmanın ne kadar güçlü ve etkili olduğunun kanıtıdır. Aynı gazinin başka bir açıklamasında **“Taş, toprak, demir ne geçerse elimize atardık. Onlar bize mermi atardı biz onlara toprak ama yine de onları öldürürdük.”** sözleri de bir o kadar manidardır.

Yine aynı şekilde Edremitli **Seyit Onbaşı'nın** topun ağzına mermi süren mekanizmanın arıza yapması sonucu 275 kiloluk mermiyi tek başına arka arkaya kaldırarak ateşleyip İngilizlerin **'Ocean'** zırhlısını batırması ve sonrasında yeniden böyle bir şey istense benden asla kaldıramam sözleri çok anlamlıdır. Bu olaydan hareketle o anki kazanma inancının psikolojisiyle bedenini bunu yapabileceğine inandırarak manevi gücün psikolojiye etkisinin ne kadar etkili olduğunu bize sunmaktadır.

İnancın manevi güce olan etkisine yakın zamanımızdan örnek verecek olursak; 2016 yılında yapılan 15 Temmuz darbe girişiminde 44 yaşındaki Ayşe

Aykaç ev hanımıdır. Aykaç, kalkışmayı öğrendikten sonra hemen abdest alarak namaz kılar. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın **“sokağa çıkın”** çağrısına uyan Aykaç, evdekilerle helalleşerek dışarıya çıkar. Eşiyle birlikte yan yana Boğaziçi Köprüsüne doğru yönelir. Aykaç çifti Altunzade'ye gelince araçlarından inerek darbecileri önlemek için köprüye doğru yürümeye başlar. Ayşe Aykaç, köprüye girişte darbeciler tarafından vatandaşların üzerine açılan ateş sonucu hayatını kaybeder. Köprüye ön saflarda yürüyenler arasında bulunan Ayşe Aykaç, arkasında gözü yaşlı 4 çocuk bırakır. Aykaç'ın cenazesi İstanbul Çengelköy'de son yolculuğuna uğurlanır.

Bütün bunları toplu bir şekilde ele aldığımızda aslında normal bir zamanda yapamayacağımız hatta yapmayacağımız davranışlara belli bir toplumsal, manevi ya da psikolojik inanç olgusu içine girdiğimizde, kendimizi ona adadığımızda psikolojik ve fizyolojik nasıl bir güce sahip olduğumuza kendimiz bile şaşırıyoruz. İnsanın ve başarıya duygusunun yahut tersten bakıldığında kaybetme korkusunun insana ne denli büyük şeyler yaptırdığını tarihimizin her aşamasında görmekteyiz.

Sonuç olarak, olumlu inançlarımız olumlu olaylara, olumsuz inançlarımız da olumsuz olaylara sebep olur. İnanma olgumuz ne kadar güçlü ise gerçekleşmesi de o kadar kesindir. Çünkü biz neye inanıyorsak oyuuz.

Yazımızı son olarak şu cümlelerle bitirelim:

“Yapabileceğime inanırsam, başlangıçta sahip olmasam bile onu yapacak gücü kendimde bulurum.”

(Mahatma Gandhi)

Dini öğrendiğimiz şekil, dinin bizi olumlu veya olumsuz etkilemesi konusunda belirleyicidir. Dini inanç kişinin zihninde şefkatli, hoşgörülü, ayırım yapmayan, içinde saygı dolu bir anlayışsa koruyucu; kolaycıysa, güven ve sevgi içeriyorsa ruhsal olarak destekleyicidir.

Hüseyin ÖZTÜRK
Trabzon E Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru

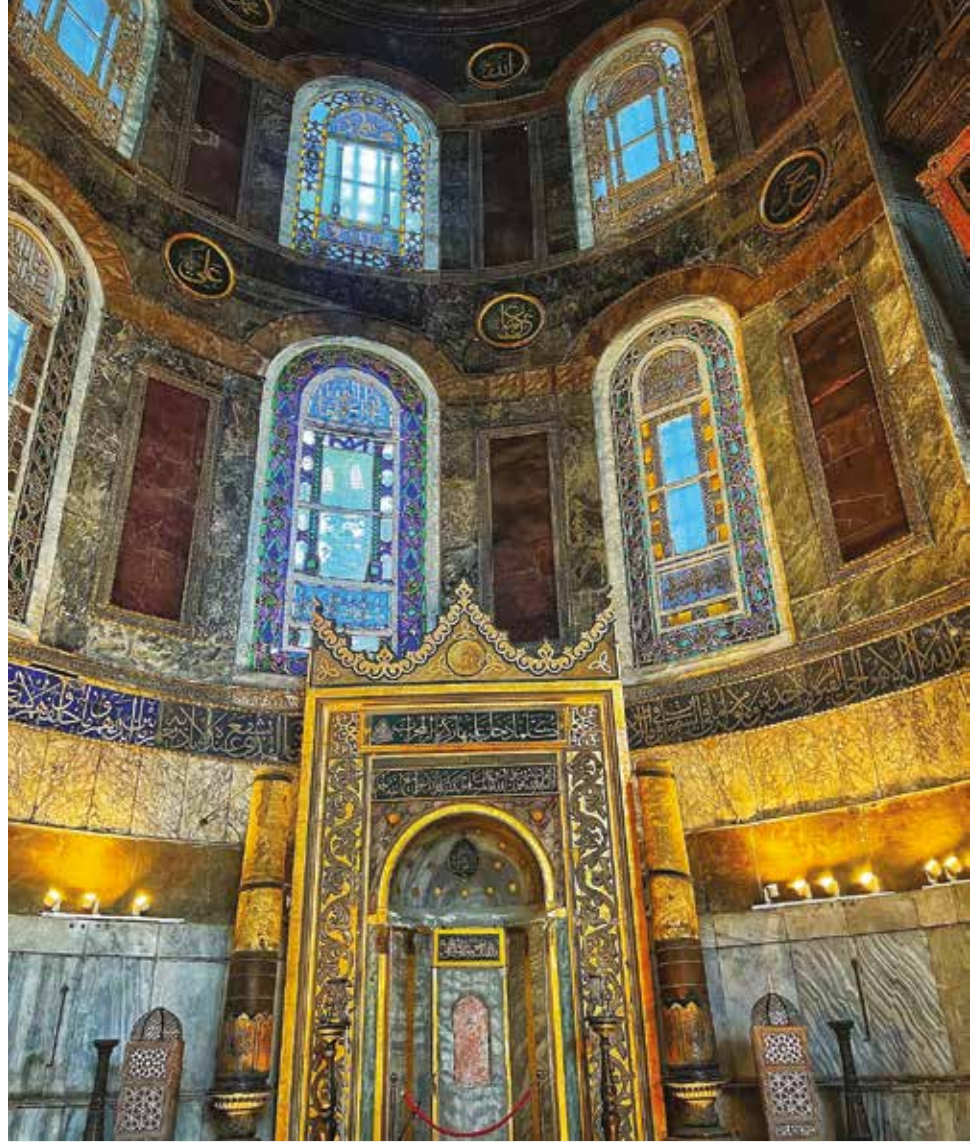
Kutsal Bilgelik: Ayasofya

Değerli Okurlar, sizlere 15 Temmuz özel sayımızda geçmişten günümüze ışık tutan bilgilerle zihninize yer edeceğini düşündüğüm, yaşadığımız topraklarımızın önemli bir sembolü olan Ayasofya Camisi'nden bilgiler vermek istiyorum.

Öncelikle sizlere Ayasofya ziyaretinde hissettiklerimi anlatarak başlamak istiyorum. Ayasofya'ya girdiğinizde ilk önce aşınmış olmasından yılların izlerini taşıdığını anladığımız mermer bir eşik karşılıyor. Eşiğin hissiyatına kapılacakken içeriye adımınızı attığınız anda Ayasofya'nın görkemine kapılıyorsunuz. İçeride gördüğünüz her bir detay size duygu patlaması yaşatırken aynı anda da şu soruyu sormanıza neden oluyor: **"Bu yapı nasıl inşa edilmiş?"** Bu sorunuzu daha önce başkalarından çokça duymuş olan müze görevlisi, mimari yapının inceliklerini anlatarak merakınızı gideriyor. Akabinde o büyülü yapının ruhani hislerine kendinizi teslim edip size sunduğu görsel şölenle gezinizi tamamlıyorsunuz.

Ayasofya İlahi Bilgelik Tarihi

Farklı inançlara, kültürlere ve milletlere ev sahipliği yapmış bu mekanın tarihine baktığımızda Ayasofya'nın aynı yere üç kez inşa edildiği ifade edilmektedir. Günümüzdeki Ayasofya **“Üçüncü Ayasofya”** olarak bilinmektedir.

Ayasofya'nın ilk inşaatı Hristiyanlığı Roma İmparatorluğu'nun resmi dini olarak kabul eden I. Konstantin döneminde başlatılmıştır. İstanbul'un yedi tepesinden birincisi üzerinde ahşap çatılı bir bazilika olarak inşa edilen ve o dönemde **“Büyük Kilise”** ismiyle anılan bu yapının açılışı, 360 yılında II. Konstantin döneminde gerçekleşmiştir. 404 yılında başlayan isyanda çıkan bir yangın neticesinde büyük ölçüde harap olan bu yapıdan günümüze ulaşan bir kalıntı bulunmamaktadır.

İkinci Ayasofya, İmparator II. Theodosius tarafından birincisinin üzerine inşa ettirilmiş ve 415 yılında ibadete açılmıştır. Yine bazilika şeklinde ve ahşap çatılı olarak inşa edilen bu yapı ise 532 yılında İmparator Jüstinyen aleyhinde çıkan Nika Ayaklanması'nda isyancılar tarafından yakılıp yıkılmıştır.

İmparator Jüstinyen isyanın hemen ardından ilk ikisinden çok daha büyük ve görkemli bir Ayasofya yaptırmaya karar vermiştir. Üçüncü Ayasofya, Bizans İmparatoru I. Jüstinyen tarafından 532-537 yıllarında inşa ettirilmiştir.

Doğu Roma'nın İmparatorluk Kilisesi olarak kullanılan Ayasofya, tarih boyunca isyanlar, savaşlar ve doğal afetler yüzünden sık sık tahrip olmuştur. Ayasofya, en büyük yıkımlardan birini 1204'te IV. Haçlı Seferi'nde şehrin istila edilmesiyle yaşamıştır. Haçlılar tüm şehirle birlikte Ayasofya'yı da yağmalamıştır. İstanbul'da 1204 yılından 1261 yılına kadar süren Latin işgali müddetince Ayasofya, Roma Katolik Kilisesi'ne bağlı bir katedrale dönüştürülmüştür.

Yüzyıllar boyunca savaşlar ve isyanlar nedeniyle tahrip edilen, bakımsızlık ve mimari hatalar yüzünden belirli kısımları çöken Ayasofya, İstanbul'un fethine kadar sürekli yıkılma tehlikesi altında varlığını sürdürmüştür.

“

Doğu Roma'nın İmparatorluk Kilisesi olarak kullanılan Ayasofya, tarih boyunca isyanlar, savaşlar ve doğal afetler yüzünden sık sık tahrip olmuştur. Ayasofya, en büyük yıkımlardan birini 1204'te IV. Haçlı Seferi'nde şehrin istila edilmesiyle yaşamıştır.

Son derece ağır hasarlar almış olan Ayasofya, İstanbul'da tekrar Doğu Roma idaresinin sağlanmasının ardından restorasyon çalışmalarıyla ayakta tutulmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte, yapılan tamiratlar yetersiz kalmış ve 1346 yılında Ayasofya'nın doğudaki baş kemeri ve kubbenin bir kısmı çökmüştür. Esasında Latin istilasından İstanbul'un fethine kadar geçen dönemde Ayasofya en karanlık çağını yaşamıştır. İki defa yıkılıp üçüncü kez inşa edilen, yüzyıllar boyunca savaşlar ve isyanlar nedeniyle tahrip edilen, bakımsızlık ve mimari hatalar yüzünden belirli kısımları çöken Ayasofya, İstanbul'un Fatih

Sultan Mehmed Han tarafından fethine kadar sürekli yıkılma tehlikesi altında varlığını sürdürmüştür. Ayrıca, Katolik-Ortodoks mezhep kavgası yüzünden mabedin sosyolojik ve sembolik anlamı da büyük zarar görmüştür.

Osmanlılar fethin nişanesi olarak kabul ettikleri ve kıymet verdikleri Ayasofya Camii'ne Fatih Sultan Mehmed Han'dan itibaren büyük özen göstermiş, bakım-onarım faaliyetlerini sürekli hale getirmiş ve camiye eskisinden çok daha sağlam bir yapıya kavuşturmuştur. Bilhassa Mimar Sinan'ın Ayasof-

ya'ya yaptığı eklemeler ve düzenlemeler, bu insanlık mirasının bugün hâlâ ayakta kalmasında çok büyük rol oynamıştır.

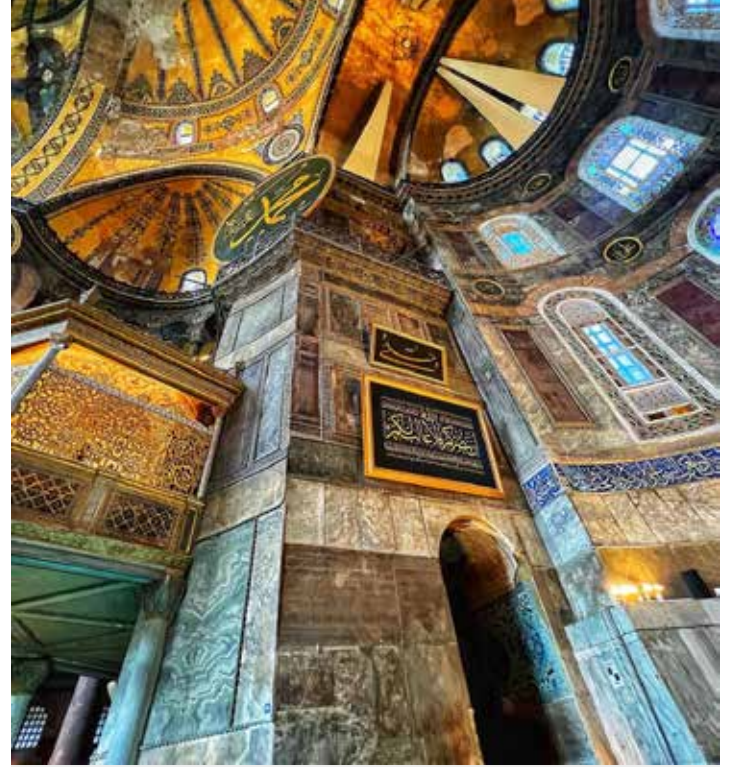
Ayasofya Camisini kendi hayratı olarak vakfeden ve çok sayıda akar bağlayarak bakım-onarım maliyetlerini garanti altına alan Fatih Sultan Mehmed Han, önce caminin yanına bir de medrese inşa ettirerek eğitim faaliyetlerini başlatmıştır. Ayasofya'nın ilk minaresi de Fatih Sultan Mehmed Han döneminde ahşaptan inşa edilmiştir. Uzun yıllar varlığını sürdüren bu minare 1574 yılındaki büyük tamiratta kaldırılmıştır. Ayasofya Camisi'nin ikinci minaresi ise Sultan II. Bayezid Han döneminde tuğladan inşa edilmiştir.

Ayasofya'ya en fazla ilgi gösteren Osmanlı padişahlarından biri de Sultan II. Selim Han olmuştur. Binanın yorgunluk emareleri göstermesi üzerine II. Selim Han, Mimar Sinan'ı Ayasofya'nın bakım ve onarımı için vazifelendirmiştir. Doğu Roma döneminde defalarca kubbeleri ve duvarları çöken Ayasofya, Mimar Sinan'ın düzenlemelerinden sonra İstanbul'da yaşanan nice büyük depremlere rağmen bir daha hiç çökmemiştir. Ayasofya etrafında padişah türbelerinin yapımına da Sultan II. Selim Han için Ayasofya Külliyesi'nin haziresine Mimar Sinan tarafından inşa edilen ilk türbe ile başlanmıştır.

Fatih Sultan Mehmet Han'dan itibaren her padişah Ayasofya'yı daha da güzelleştirme gayreti içerisinde olmuş ve zaman içinde yapılan mihrap, minber, kürsü, minareler, hünkâr mahfili, şadırvan, medrese, kütüphane ve aşhane gibi yapılar ile Ayasofya tam tek mil bir külliyeeye dönüştürülmüştür. Ayrıca, Osmanlı döneminde Ayasofya Camisi'nin iç süslemelerine de büyük önem verilmiştir. Ayasofya

“

Ayasofya'nın ilk minaresi de Fatih Sultan Mehmed Han döneminde ahşaptan inşa edilmiştir. Uzun yıllar varlığını sürdüren bu minare 1574 yılındaki büyük tamiratta kaldırılmıştır. Caminin ikinci minaresi ise Sultan II. Bayezid Han döneminde tuğladan inşa edilmiştir.

hüsn-i hatt ve çinçilik gibi Türk sanatlarının en zarif örnekleriyle süslenmiş ve mabede yeni estetik değerler kazandırılmıştır. Böylece Ayasofya sadece camiye dönüştürülmemiş aynı zamanda insanlığın bu ortak mirası muhafaza ve ihya edilmiştir.

Ayasofya'nın İbadete Açılması

Fetihle birlikte camiye dönüştürülen ve 481 yıl cami olarak hizmet veren Ayasofya, 1930'lu yıllarda restorasyon çalışmalarının başlamasıyla halka kapatılmıştır. Ardından 24 Kasım 1934 tarihli bir Bakanlar Kurulu kararıyla müzeye dönüştürülmüştür. Danıştay, 10 Temmuz 2020 tarihinde söz konusu Bakanlar Kurulu kararını iptal etmiştir. Hemen ardından Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan imzası ile yayımlanan 2729 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Ayasofya yeniden ibadete açılmıştır.

Cumhurbaşkanımızın da dile getirdiği gibi *“Ayasofya'nın dirilişi Türk Milleti, Müslümanlar ve tüm insanlık olarak dünyaya söyleyecek yeni sözlerimiz olduğunun ifadesidir.”* ülkemizin büyüme ve gelişme dönemlerine şahitlik eden Fatih Sultan Mehmet'in duası ile ebediyen ayakta durmasını istediği Ayasofya'nın 70 yıl sonra yeniden layık olduğu statüsüne kavuşması hem gurur verici hem de geleceğimiz için umut dolu bir gelişmedir. Başka milletlerin hayalini kurduğu bizimse sahip olduğumuz bu kutsal mekâna hak ettiği değeri vermek, korumak, önemini bilerek davranmak ve ilelebet bizim ülkemiz adı altında var olmasını sağlamak da bizim görevimiz olmalıdır. Unutulmamalıdır ki; Ayasofya demek İstanbul demek, İstanbul demek Türkiye demektir.

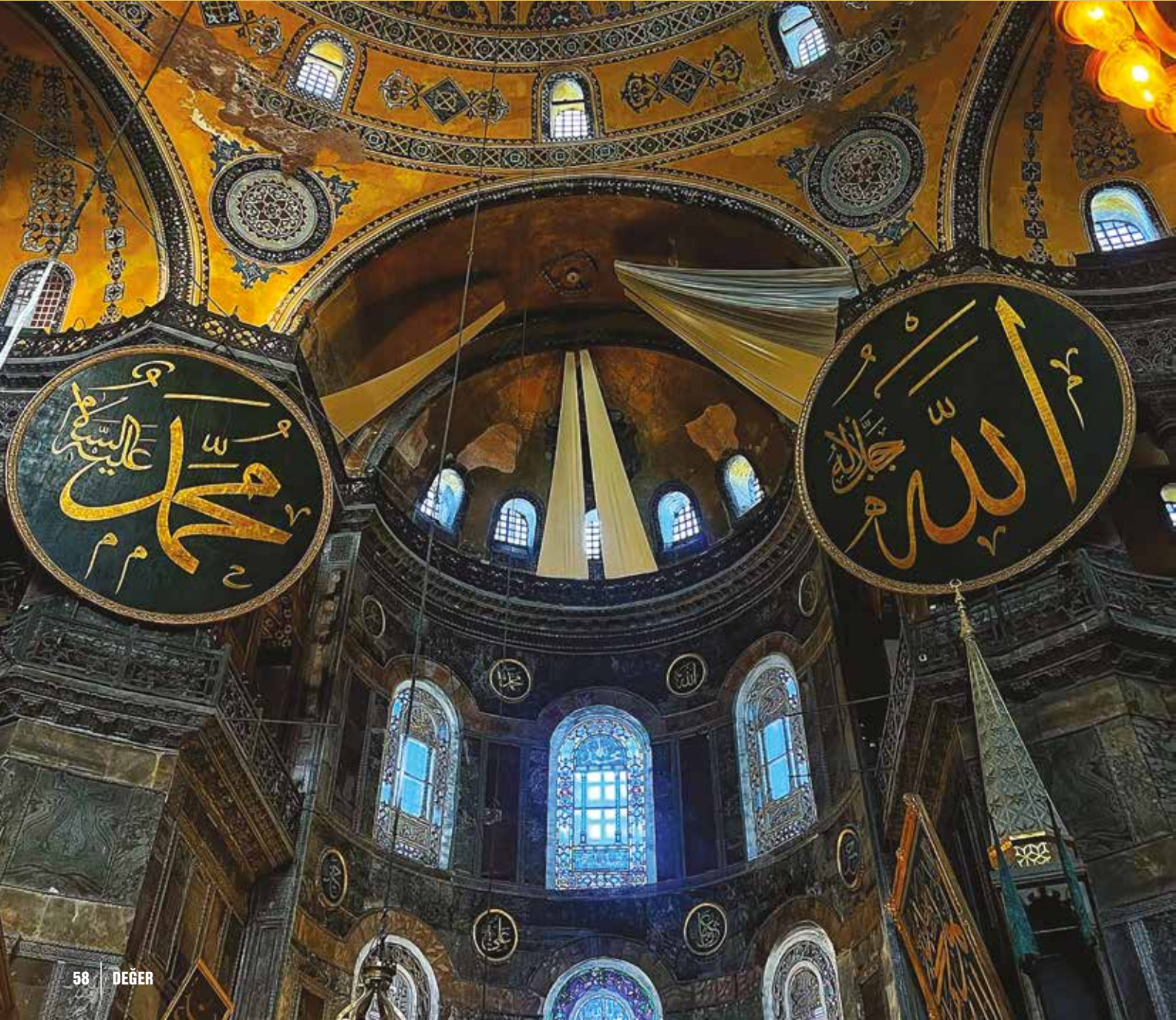

Dilek DEREBAŞI
Karabük T Tipi Kapalı CİK,
İnfaz ve Koruma Memuru
Fotoğraf: Hüseyin ÖZTÜRK

Depremler, Yangınlar ve Nice Değişimlerle Ayasofya

İstanbul'da bulunan hem yerli hem de yabancı turistlerin ziyaret ettiği Ayasofya, Bizans İmparatorluğu döneminde inşa edilmiştir. İlk yapıldığı dönemde “**Megala Ekklesia**” (**Büyük Kilise**) olarak adlandırılmış daha sonraları **Ayasofya** denmiştir. Ayasofya'nın tarihi süreçte farklı zaman dilimlerinde tekrar inşa edildiği, günümüze kadar gelen Ayasofya'nın üçüncü Ayasofya olduğu bilinmektedir.

Ayasofya'nın Tarihsel Gelişimi

- 324:** I. Konstantin'in emriyle Ayasofya'nın ilk binasının inşaatına başlandı.
- 404:** Çıkan ayaklanmada Ayasofya yandı.
- 415:** II. Theodosius Ayasofya'yı tekrar inşa ettirdi.
- 430:** Bu yıldan itibaren yapıya Tanrı'nın "Kutsal Bilgiği" anlamına gelen "Agia Sofia" (Aya Sofya) denilmeye başlanmıştır.
- 532:** Nika ayaklanmasında Ayasofya yanmıştır.
- 532:** İmparator Jüstinyen Ayasofya'yı eskisinden daha haşmetli yaptırmak için Aydınlı Anthemios ile Miletli İsidoros adlı mimarları görevlendirmiştir.

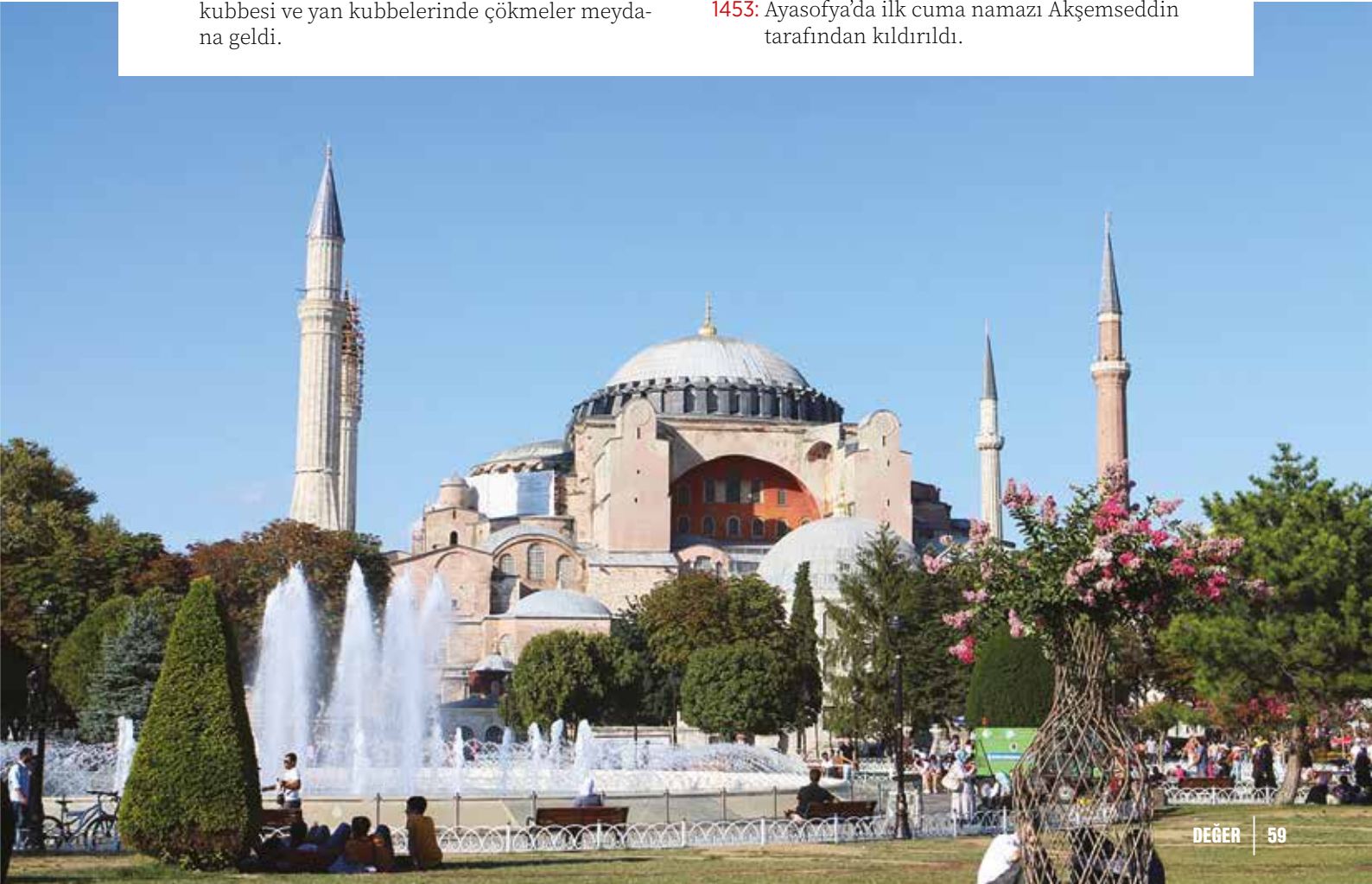
Depremler, İşgaller ve Ayasofya

- 558:** Bir yıl önce meydana gelen depremde zarar gören Ayasofya'nın ana kubbesi ve yan kubbe-lerinde çökmeler meydana geldi.
- 562:** Mimar Miletli İsidoros'un yeğeni kubbeyi yük-selterek tamir etti ve kilise tekrar ibadete açıldı.
- 870:** Bir yıl önceki depremde zarar gören kubbe İmparator Basileios tarafından tamir ettirildi.
- 986:** Depremde Ayasofya'nın kubbesinde çökmeler oldu.
- 989:** Bu tarihte yaşanan depremde Ayasofya'nın ana kubbesi ve yan kubbelerinde çökmeler meydana geldi.

- 994:** Ayasofya'nın depremde gördüğü hasar tamir edilerek kilise tekrar ibadete açıldı.
- 1204:** V. Haçlı Seferi sonucu İstanbul işgal edildi. Ayasofya yağmalanıp harap edildi.
- 1261:** İstanbul Latinlerden geri alınınca Ayasofya tamir edilip tekrar Ortodoks mabedi haline getirildi.
- 1317:** İmparator II. Andronikos Ayasofya'yı payanda-larla destekletip geniş bir tamirden geçirdi.
- 1330:** Kubbenin bir bölümünde ve doğu yönünde meydana gelen çökmeler yüzünden Ayasofya ibadet edilemeyecek hale geldi.
- 1346:** Depremde kubbeler ve ana kemerde ciddi hasarlar meydana geldi.
- 1354:** İtalyan Mimar Peralta'ya Ayasofya tamir ettirildi.
- 1452:** Kardinal Isidoros Ayasofya'da Katolik ayini icra etti. Ortodokslar Ayasofya'ya gelmemeye başladı.

İstanbul Fethi'nin Sembolü

- 1453:** İstanbul'u fethetmesinin ardından "Fatih Sultan" olarak anılacak olan II. Mehmed'in emriyle yapı camiye çevrildi. Fatih Sultan Mehmet Ayasofya'da ilk namazı kıldı.
- 1453:** Ayasofya'da ilk cuma namazı Akşemseddin tarafından kıldırıldı.

Osmanlı Döneminde Ayasofya Merkezli Gelişmeler

- 1481:** İkinci minare II. Bayezid devrinde yapıldı. Ayrıca Ayasofya'ya yeni binalar ilave edildi.
- 1509:** İstanbul'da meydana gelen büyük depremde bina hasar gördü.
- 1556:** Hürrem Sultan Hamamı olarak da bilinen Ayasofya Hamamı, Mimar Sinan tarafından inşa edildi.
- 1566:** II. Selim devrinde Ayasofya, Mimar Sinan tarafından payandalarla kuvvetlendirildi. Yine bu devirde yeni minare inşa edildi. Ayrıca Ayasofya'da padişah türbelerinin inşasına başlandı. İlk türbe Mimar Sinan tarafından yapılan II. Selim Türbesi'dir.
- 1574:** III. Murad devrinde iki minare, minber, kürsü ve mahfil yapıldı.
- 1599:** III. Murad Türbesi bitirildi.
- 1608:** Ayasofya haziresindeki III. Mehmed Türbesi tamamlandı.
- 1639:** I. Mustafa'nın 1639'daki vefatında o zamana kadar yağhane olarak kullanılan Ayasofya vafizhanesi türbeye dönüştürüldü.
- 1648:** Sultan İbrahim öldürülünce aynı türbeye defnedildi.
- 1651:** Teknecizâde İbrahim Efendi hattı ile yazılı büyük levhalar Ayasofya'ya asıldı.
- 1728:** III. Ahmed tarafından yaptırılan tamirler sırasında hünkâr mahfili genişletildi.
- 1739:** I. Mahmud tarafından bir kütüphane yaptırıldı.
- 1740:** I. Mahmud tarafından avluda benzersiz bir

şadırvan yaptırıldı.

- 1742:** I. Mahmud, küçük bir Sıbyan Mektebi yaptırttı.
- 1743:** Ayasofya İmarethesinin inşası tamamlanıp açıldı.
- 1774:** I. Abdülhamid devrinde Ayasofya İmarethesi, kütüphane ve kaldırımlar tamir edildi.
- 1789:** III. Selim devrinde Ayasofya'nın halıları yenilendi.
- 1809:** II. Mahmud devrinde cami geniş bir tamirattan geçirildi.
- 1825:** Ayasofya İmarethesi ve aşçı odaları tamir ettirildi.
- 1847:** Şeyhülislâm Mekkizâde Mustafa Âsım Efendi'nin devlete intikal eden mirası, vasiyeti gereği Ayasofya'nın tamiratına tahsis edildi. Fossati kardeşlerin yaptığı büyük tamirat başladı.
- 1849:** Padişahın camiye gelişte istirahat etmesi ve kabul yapılabilmesi için hünkâr kasrı, hünkâr mahfili, muvakkithane yaptırılıp avlu duvarları da yenilendi. Kazasker Mustafa İzzet Efendi'ye ait hatlar asıldı. Caminin büyük tamirati bitti.
- 1861:** Sultan Abdülaziz döneminde cami, su yolları, şadırvan ve sultan türbelerinin tamiri yapıldı. Medrese yıktırılıp tekrar inşa edildi.
- 1894:** İstanbul'da meydana gelen depremde Ayasofya da büyük zarar gördü. Cami, II. Abdülhamid tarafından tamir ettirildi.
- 1914:** Fetih kutlamaları kapsamında Ayasofya'da çok kalabalık bir cemaatle cuma namazı eda edildi.
- 1919:** İstanbul işgal edilince Binbaşı Tevfik Bey ve bir

grup asker Ayasofya'yı korumakla görevlendirildi.

1919: Ayasofya'nın tekrar kilise olmasıyla ilgili Avrupa'da tartışmalar yapıldı.

1928: İlk Türkçe hutbe Ayasofya Camisi'nde okundu.

Ayasofya'nın Müzeye Dönüşümü

1934: İstanbul Asar-ı Atika Müzesi'nde Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesiyle ilgili toplantı yapıldı.

1934: Mustafa Kemal Atatürk'ün emriyle mozaikler ortaya çıkarıldı ve temizlendi. Kubbe demir bir kuşak ile çevrildi. Ayasofya, Bakanlar Kurulunun 24 Kasım 1934 ve 7/1589 kararıyla müzeye çevrilerek halkın kullanımına sunuldu.

1955: Münih'te toplanan Bizantinistler Kongresi'nin açılış konuşmasında Alman Kardinal "Hagia Sophia'nın kubbesinde Bizans'ın yıldızı parlamaktadır ve ebediyen parlayacaktır." söylemi salonda alkışlarla karşılandı.

1965: Ayasofya'nın tekrar cami olması için binlerce imzalı dilekçe meclise gönderildi.

1965: Senatör Ömer Lütfi Bozcalı, Cumhuriyet Senatosu'nda yaptığı konuşmada Ayasofya'nın yeniden ibadete açılması gerektiğini söyledi.

1966: Mecliste Diyanet İşleri'nin bütçesi görüşülürken Ayasofya'nın tekrar cami olarak hizmet vermesi istendi.

1979: Ayasofya'nın cami olarak hizmet vermesi için kanun tasarısı verildi.

1980: Ayasofya'nın Hünkâr Kasrı ibadete açıldı.

1980: İbadete açılan Hünkâr Kasrı 12 Eylül yönetimi

tarafından yenileme gerekçesi ile tekrar kapatıldı.

1991: Hünkâr Kasrı tekrar ibadete açıldı.

2009: Ayasofya'daki padişah ve şehzade türbeleri restore edilip ziyarete açıldı.

2016: Ayasofya'nın ibadete açık olan bölümü Hünkâr Kasrı'na, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından uzun yıllardan sonra ilk kez asaleten imam atandı. 2016 itibarıyla Hünkâr Kasrı bölümünde vakit namazları kılınmaya ve minarelerinden Sultanahmet Camisi ile 5 vakit çifte ezan okunmaya başlandı. Ayasofya'da Temmuz 2016'da düzenlenen Kadir Gecesi programında 85 yıl aradan sonra sabah ezanı okundu.

2020: Fethin 567. yılı münasebetiyle gerçekleştirilen Fetih kutlamalarında Ayasofya'da "Fetih Suresi" okundu.

2020: Danıştay 10. Dairesi, 24 Kasım 1934 tarihli Ayasofya'yı müzeye çeviren kararnameyi iptal etti. Kararın açıklanmasından sonra Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı kararnameyle Ayasofya, Fatih Sultan Mehmed'in vakıf amacı doğrultusunda hizmet vermesi için Diyanet İşleri Başkanlığına devreldi.

24 Temmuz 2020: Ayasofya Camisi'nde 86 yıl sonra tekrar namaz kılınmaya başlandı.

Yaklaşık 1500 yıldır ayakta olan ve geçirdiği değişimlerin izlerini üstünde barındıran abidevi sanat eseri Ayasofya, geçmişte olduğu gibi günümüzde de İstanbul'un ve dünyanın en önemli mimari eserlerinden biridir.

Kaynaklar: 1. <https://www.aa.com.tr/tr/ayasofya-camii/dunden-bugune-ayasofya> 2. <https://www.ayasofyacamii.gov.tr/tr/ayasofya-tarihi> 3. <https://istanbultarihi.ist/300-ayasofya>

Mustafa Recep KOLCU
İyileştirme ve Toplumla
Kazandırma Daire Başkanlığı
Memur

Sinema

Bugüne kadar Türkiye’de çekilmiş en büyük bütçeli savaş filmi olan *Direnış Karatay*, örgünün merkezine yerleştirdiği baba-oğul hikâyesiyle de güçlü dramatik öğeler taşıyor.

Alaeddin Keykubad’ın zehirlenerek öldürülmesi üzerine tahta geçen oğlu Gıyaseddin, (*Ali Buhara Mete*) babası gibi güçlü karaktere sahip bir devlet adamı değildir. Bu zayıflık Moğolların baskısını ve Selçuklu üzerindeki iştahını artırmaktadır. Tüm gücü ve tecrübesiyle halkı büyük bir direnişe hazırlayan **Emir Celaleddin Karatay**; kadını, erkeği, genci ve yaşlısıyla Anadolu’nun sessiz kahramanlarını yanına alacaktır.

Filmde **Mehmet Aslantuğ, Fikret Kuşkan, Yurdaer Okur, Nefise Karatay** ve birçok önemli oyuncu yer alıyor. Senaryosu ise **Selman Kayabaşı** ve **Uğur Uzunok** tarafından kaleme alındı. Danışmanlığını Serdar Akar, yönetmenliğini ise Selahattin Sancaklı yaptı.

“Ahilerin ve Bacıların akıl hocası... İtle it gibi dövüşenlerden, kurtla kurt gibi boğuşanlardan değil daima kurt bakışlı, daima kurt duruşlu. *Karatay*; kılıcını kınından değil, yüreğinden çeker Hân’ım. Direnecekse o ateş Konya’yı cehenneme çevirir.” Bu sözler “**Direnış Karatay-Son Selçuklu Kahramanı**” filminin yüreğimizi parlatan repliklerinden. Filme ismini veren **Emir Celaleddin Karatay**’ın giyabında düşmanı işte böyle konuşuyor.

Ahi Evran, Yunus Emre, Mevlâna Celaleddin, Edebali, “*Kayı obasından Ertuğrul*” gibi tarihte ve gönüllerde iz bırakan şahsiyetlerin canlandırıldığı bu sinema filmi âdeta tarihi değerlerin geçidi gibidir.

Karatay Medresesi’nin devamı olarak kurulan **Karatay Üniversitesi’nin** yapımını üstlendiği filmde, üniversite öğrencilerinin medrese talebelerini canlandırması ise tarihle bütünleşmenin en güzel resmidir. “**Direnış Karatay**” farklı disiplin ve sanatların birleşimi olan sinemanın imkânlarıyla değerler eğitimine zengin bir içerik sunmaktadır. Öğretici kaygıyla sinema estetiğinden uzaklaşmadan izleyiciyi filmine içine çeken kurgusu âdeta 13. yüzyıl Anadolu’suna kılıç seslerinin ve entrikalarının tam da ortasına düşürür bizi. Bu inandırıcılıkta Konya’da inşa edilen dev platosu, başarılı senaryosu, oyuncu kadrosu, yönetmeni, teknik ekibi ve müziği kadar **Karatay Üniversitesi** personeli ve öğrencilerinin de payının olduğu beyaz perdede ayan beyan görülmektedir. Ahiliği, “**Bacılar**” teşkilatını ve Turan taktiğini görsel şölenle anlatan film, senaryosuyla da ne kadar özenli hazırlanmış olduğunu gösteriyor. Medreseyi yakanlara, “**Kurt bakışlı, kurt duruşlu**” **Emir Karatay**’ın şu cevabı bir döneme damgasını vuran bir devlet adamının dilinden ecdadın gördüğü rüyanın veciz anlatımıdır: “*İlim neredeyse peşinden gidilir. Zulümse nereye kaçarsan kaç peşinden gelir. Alaeddin’in rüyası taş üstüne taş koymak mı sanırsın! Sen medreseyi yaksan da yıksan da zulmün karşısına dikilecek o talebeler yetişecek, ister bir kubbenin altında ister bir çınarın gölgesinde. Bizi yakmadan medreseyi yaksan ne fayda!*”

Medrese açmak, taş üstüne taş koymak değilse o hâlde nedir? Medrese, bir taş yığından öte bir gönül medeniyetinin bu topraklara vurduğu mühürdür. Medrese, gurbet diyarı olan dünyada gönüllere göçmek rüyasının hakikatidir. Medrese, Müslümanın yitik malını aradığı, kaybettiği değerlerini bulduğu ilim ve hikmet membasıdır. Medrese, bu topraklara konup göçmek için değil, bir çınar gibi kök salmak için ayak basan ecdadımızın eğitim vizyonudur.

“**Karatay!** Öyle bir medrese kur ki ilmin kalesi olsun, hastalara şifa dağıtacak tabipler, adalet arayana deva olacak kadılar filizlensin. Rüyamdır bu benim.” senaryoda Sultan Alaeddin rolüne ait bu replik, ecdat rüyasının anahtar kelimelerini verir: “İlim” ve “adalet.” Çünkü “*Bu topraklarda tutunmak ilimde kavi olmayı gerektirir.*” Çünkü “*Yapıya taş bulmak gecikebilir. Devlete baş bulmak gecikebilir. Lakin adalet gecikmez, tez verilmelidir.*”

Rüyası İlim ve Adalet Olan Bir Ecdat

Rüyası ilim ve adalet olan ecdadımız var bizim. Bu rüyayı hakikat kılmak için çırpınan Emir Celaleddin **Karatay** gibi tarihin yetiştirdiği devlet adamlarımız var bizim. O **Emir Karatay** ki Hz. Mevlana’ya büyük saygı ve bağlılığı vardı. Hz. Mevlana’nın biyografisinden de anlaşılacağı üzere kendisine derin hürmet besleyen **Emir Karatay**’ın adını taşıyan filmde, tarihî hakikat senaryoya da taşınmıştır. “*Niyetime kastettiler Mevlana Celaleddin, niyetime!*” der **Karatay**. Yakılan medre-

senin yıkıntıları arasında otururken dert ortağı Hz. Mevlana'dır. İşte bu cümle olayların düğümlendiği noktadır. Film, bu "niyet" ve "niyete kastedenlerin" mücadelesi şeklinde başarıyla kurgulanmış olaylar zinciri ile devam eder.

Savaş ve kılıç sesleri ile izleyiciyi gürültüye ve kana boğmayan filmde yürekten çekilen kılıçların sesi, yürekten süzülen kelimelerin nağmesi ile çok iyi dengelenmiştir. Kullanılan dilin ait olduğu dönem ne anlaşılacak kadar uzak ne de inandırıcılığı gölgeleyecek kadar yakındır. Kelime seçiminde de aynı denge korunmuştur.

"Niyetime kastedtiler Mevlana Celaleddin, niyetime!" hitabına **Hz. Mevlana'nın cevabı**, gönül medresemize kastedenleri ne güzel tarif eder: "Düşmanımız cahil, bir öldürmede bir de yağmalamada mâhir. Göğsünü kavi tut." böyle başlar nasihate Hz. Mevlana. Filminden çıkıp onun ağzından çıkan sözlere kulak verdiğimizde aynı manaya kapı aralayan nasihatler işitiriz Mesnevi'den. Nitekim Hz. Mevlana, Mesnevi'sinde şöyle der: "Allah'ın lütfuna sığınman gerek ki bir penah (sığınak) bulasın. Ama nasıl penah? Su ve ateş bile senin askerinin olur. Nûh'a ve Mûsâ'ya deniz dost olmadı mı? Düşmanlarını da kinle kahretmedi mi? Ateş, İbrahim'e kale olup da Nemrut'un kalbinden duman çıkartmadı mı? Dağ, Yahya'yı kendisine çağırarak ona kastedenleri taşlarıyla paralayıp sürmedi mi?"

"Yegâne sığınacağımız Allah'ın lütfudur." bunu der Mevlâna. "Göğsünüzü kavi tutun." der yani. Oysa niyetine kastedtiler Mevlâna Celaleddin'in niyetine! "Yaşadığım müddetçe Kur'an'ın kölesi ve Hz. Peygamber'in ayağının toprağıyım." dediği hâlde niyetine kastedtiler. "Düşmanımız cahil, bir öldürmede bir de yağmalamada mâhir" ne de olsa.

İki Büyük Ruh Kahramanı

Mevlâna ve Yunus, bu iki "büyük ruh kahramanının" diğer büyük ruh kahramanlarıyla birlikte canlandırıldığı **Direnış Karatay'ın** başarılı bir sinema yapımı olmasının yanı sıra asıl değeri de işte budur. Adı Mevlâna, adı Yunus, adı Ahi Evran, adı Edebalı... Bunlar etten kemikten insan olmanın ötesinde kültürümüzde temsil ettikleri değerler bakımından önemlidir. Ecdadımız; kaleleri keskin kılıçlarıyla açarken gönül kalesini hiçbir kılıcın açamayacağını biliyordu. Onlar önce şehirlere değil, gönüllere girmenin yollarını ararken rehber edindikleri gönül sultanlarının her biri kültür ve değerlerimizin sembol isimleri olmuşlardır. Hz. Mevlana'nın babası Bâhâeddin Veled Sultan Alaeddin Keykubad'ın daveti üzerine Konya'ya yerleşmiştir. Konya'ya konmaya değil yanmaya gelen Mevlana'ya kastedenler aslında "hoşgörüde deniz gibi olmak." niyetimize kastedmişlerdir, "öfkede ölü gibi olmak." niyetimize kastedmişlerdir, "şefkat ve merhamette güneş gibi olmak." niyetimize kastedmişlerdir. Olduğu gibi görünmeyen görüldüğü gibi olmayanlar "Niyetimize kastedtiler Mevlâna Celaleddin, niyetimize!" Öyle bir istila ki bu, gönül medreselerine girilip değerlerimiz yakılmakta, yıkılmakta, her birine ayrı bir kulp takılmakta...

Kültür ve değerlerimize yönelik istilanın teknoloji hızı ve ağı ile ruhları kuşattığı günümüzde **Direnış Karatay** "yedinci sanat" kılıcını yüreğinden çekip bu istilaya direnenler safındadır. "Tarih kitapları bizim için ne yazacak?" sorusu ile zihnimizi meşgul eden film, tarihimize gönderilmiş samimi bir selamdır. Sanat eserlerine özgü "kurmaca gerçeklik" ve sinema sanatının büyüğü içinden insana dair duruşlar, saflar, filmde tek bir kılıç hamlesiyle ikiye ayrılmış gibidir. Safların birinde yenilgi karşısında dahi rüya görmeye devam edenler vardır. "Kösedag'da devleti yıkılanlar yeni bir rüya gördüler. Rüyalarını hakikat kılmak için yola çıktılar ve yeni bir devlet kurdular." diyen **Emir Karatay'ın** safıdır bu. Sultanın karşısına dikilip "**Bu at sizi Sivas'tan aşırır sultanım ama sıratın aşıramaz.**" diyebilecek cesareti, mertliği ve daha da önemlisi sadakati gösterenlerin safı... Peki ya diğer safta neler var? "**Gökyüzü ve yeryüzü arasındaki her şey her zaman benimdir.**" diyen bir anlayış var. Bu anlayış sahiplerine göre "gücü her şeye yeten" kendileridir. "**Merhamet öldürür.**" diyen ve milleti darb edenlerin safıdır bu. İlk işleri "**Karatayların kılıcını da kalemini de kırmaya**" kalkışmaktır. Yani "**Niyetine kastedmektir.**" Ama bilmezler ki niyetine kastedtiklerinin yegâne sığınacağı ve dayanağı "gücü her şeye yeten" Allah'ın lütfudur.

Karatay misali kültür ve değerlerimize dair rüyamızı hakikat kılabilmek ümidiyle...

DEMOKRASİNİN KAHRAMANLARI

Darbeci hainlere karşı
göğsünü siper edenler

TÜRKİYE YÜZYILININ
KAHRAMANLARI

15
TAMER

Demokrasi ve Millî Birlik Günü

N
RI

DEĞER

UNUTMA

Unutamadığınız bu görüntüler
kendi gözlerimizle hafızamıza
kaydedildi...

www.cte.adalet.gov.tr

Fotoğraf: Hüseyin ÖZTÜRK